Naslov — Address
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Bratstvo, poštenost in nesebična ljubezen članstva do J. S. K. Jednote more isto obdržati na častni višini.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under the Act of March 3d, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3d, 1917, Authorized March 15th, 1925.

ŠTEV. 43 — ŠTEV. 43 CLEVELAND, O., WEDNESDAY, NOVEMBER 1ST 1933 — SREDA, 1. NOVEMBRA 1933 VOL. IX. — LETNIK IX.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Društvo "Zvon," št. 70 J. S. K. Jednote v Chicagu, Ill., priredi v soboto 4. novembra zvečer plesno veselico, imenovano "Harvest Dance." Prireditev bo vršila v gornji šolski dvorani na vogalu Cermak Rd. in Lincoln St.

*

V Rockdalu, Ill., se bo na vedno 11. novembra vršila društvena zabava tamkajšnega društva št. 92 JSKJ. Prireditev se bo vršila v B. Koreva dvorani in so dohodki iste namenjeni društveni blagajni.

*

Martinovanje ženskega društva št. 170 JSKJ v Chicagu, Ill., se bo vršilo na Martinovo soboto, to je 11. novembra zvečer.

*

V mestu La Salle, Ill., bo tamkajšno društvo št. 3 JSKJ praslavilo 35-letnico društva in Jednote z veliko veselico, prireditev v sv. Roka dvorani, v nedeljo 12. novembra.

*

V proslavo petintridesetletnice ustanovitve društva in Jednote, bo društvo št. 6 JSKJ v Forbainu, O., priredilo banket in prosto zabavo v soboto 18. novembra.

*

Pevski zbor "Zarja" v Clevelandu, O., vprizori v nedeljo 12. novembra krasno opero "Gorenjski slavček" v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

*

V današnji izdaji Nove Dobe priobčen "Valuation Report" solventnosti J. S. K. Jednote, dokazuje, da je naša Jednota še vedno nad 104 procente solventna. To je dober argument za agilne društvenike, kadar agitirajo za J. S. K. Jednoto.

V današnji izdaji Nove Dobe je glavni tajnik tudi obširno poročilo o sistemu in poslovanju načrta "AA," glede katerega je želeti, da ga člani pazljivo prečitajo.

*

Federacija JSKJ društev v Ohio bo zborovala prihodnjo nedeljo, to je 5. novembra, v S. N. Domu na St. Clair Ave. v Clevelandu. Seja se prične ob dveh popoldne.

*

Slovenski kandidati pri mestnih volitvah v Clevelandu, O., ki se bodo vršile v torek 7. novembra, so: George Travnikar v 2. wardi, za councilmana; William J. Kennick in John M. Novak v 23. wardi, za councilmana; Anton Vehovec v 32. wardi, za councilmana; Frank J. Lausche, sedanji mestni sodnik, kandidira za isto mesto; John L. Michelich, bivši councilman, kandidira za predsednika mestnega sodišča. V 31. wardi je kandidat za councilmana Emil J. Crown, po rodu Hrvat.

*

Odlični slikar H. G. Perušek priredi razstavo svojih del 25. in 26. novembra v Girardu, O.

*

Izredna konvencija S. D. Zveze v Clevelandu, ki se je pričela in končala v nedeljo 29. oktobra, je odobrila vpeljavo zavarovalninskih polic po American Experience lestvici, to je isto kot načrt "AA," vpeljan pri J. S. K. Jednoti na 14. redni konvenciji. Sprejet je bil tudi sklep, da se v bodoče nalaga gotovino v dveh ali treh bankah. Konvencijo so tvorili de-

(Dalje na 4. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

VOLILCI v državi Ohio bodo imeli prihodnji torek, to je 7. novembra, priliko glasovati o nekaterih zelo važnih zadevah. Med najvažnejše probleme gotovo spada starostno zavarovanje. Od izida glasovanja prihodnji torek je odvisno, da-li država Ohio vpelje starostno zavarovanje ali ne. Rojaki-državljani naj bi upoštevali dejstvo, da je med 60,000 ali več Slovenci v državi Ohio precejšno število takih, ki bodo deležni državnega starostnega zavarovanja, če se vpelje.

Volilci v državi Ohio bodo prihodnji torek tudi glasovali za odpravo ali za obdržanje 18. amendmenta. Kot znano, je treba pristanka samo še treh držav, da se odpravi narodna prohibicija.

Poleg glasovanja glede ukinitve 18. amendmenta bo volilcem v državi Ohio dano na glasovanje tudi vprašanje, da-li naj se odpravi državna prohibicijska postava ali ne. Ako volilci te postave ne razveljavijo, bo država Ohio ostala suha tudi potem, ko bo odpravljena federalna prohibicijska postava.

V Clevelandu, O., kjer tvorijo Slovenci znatno volilno moč, se bodo 7. novembra vršile tudi volitve župana, mestnih councilmanov in mestnih sodnikov. Za županskega mesto se potegujeta sedanji župan Miller in bivši župan in governer Davis. Slovenski kandidati za councilmane so štirje, za sodnijska mesta pa sta dva slovenska kandidata.

PREDSEDNIK ROOSEVELT hoče izvesti kontrolirano denarno inflacijo na ta način, da vlada kupuje v Zedinjenih državah pridobljeno zlato po zvišani ceni. Konci preteklega tedna je bila ta cena že $31.82 za unčo zlata. To je nad $11.00 več za unčo, kot je bila pred časom mednarodno določena cena za zlato. Začetkom tega tedna se je predsednik po konferenci z raznimi denarnimi eksperti odločil, da bo vlada kupovala zlato tudi na inozemskem trgu; ti nakupi se bodo vršili potom posebnega oddelka rekonstrukcijske finančne korporacije. Predsednik upa, da bo ta ukrep primerno zvišal cene nepremičnin, farmskih pridelkov in drugega blaga in primerno znižal vrednost dolarja. Z drugimi besedami povedano, izvesti se hoče denarno inflacijo, ki jo posebno farmerji zadnje čase odločno zahtevajo.

TAJNIK notranjih zadev Harold L. Ickes je posvaril lastnike oljnih družb v Zedinjenih državah, da bo federalna vlada prevzela regulacijo oljnih vrelcev, ako bodo lastniki potratno gospodarili z oljem. Prehitro izčrpanje oljnih zalog v zemlji se mora zavarovati.

IZ WASHINGTONA prihaja poročilo, da je predsednik Roosevelt končno prisilil tudi jeklarske barone, da so se podvrgli določbam NRA, tako za jeklarne, kot za premogovnike, ki jih lastujejo. Pričakuje se vsled tega, da se bo okoli 20,000 premogarjev vrnilo na delo.

REORGANIZACIJA National Recovery Administration bo, po izjavi generala Johnsona v kratkem izvedena. Organizacija bo razdeljena v šest divizij

(Dalje na 4. strani)

VRTNARSTVO SEZONE

Ko se pojavljajo prve slane, je čas spravljanja zadnje povrtnine za zimo. Priljubljena zimska salata endivija, naj se za zimo presadi v takozvane hladne grede, ki se pokrijejo z okni in po potrebi še z deskami. Lahko pa se jo spravi tudi v navadni hladni kleti. V kakem primernem kotu kleti naj se napravi gredica, v kateri naj bo štiri do šest palcev na debelo neprevlažne vrtne zemlje ali pa drobnega rečnega peska. V to gredo se na gosto posadi na vrtu izruvana endivija. Rastline naj se izruvajo tako, da obdrže prilično kepo prsti na koreninah in otrebijo naj se vsi suhi ali nagniti listi. Presajanje naj se vrši v suhem vremenu. Ako je zemlja gredice v kleti suha, se sme pri saditvi rastline nekoliko zaliti, pa ne preveč. Pri tem je treba paziti, da pride mokrota samo h koreninam, ne pa na listje. Klet naj se v lepem in gorkem vremenu zrači in sproti naj se odstranijo vse gnijoče rastline ali nagnito listje endivije, da se gniloba ne razširi. Tako spravljena endivija daje okusno salato pozno v zimske mesece.

Zelena za zimo se lahko na sličen način spravi v kleti kot endivija. Rastline naj se postavijo pokonci na gosto druga pri drugi in zasujejo s suho prstjo ali drobnim peskom. Zalivati se zelene ne sme, ker sicer začne gniti. Zelena, katero je oparila slana, rada gnije v kleti.

Repa, pesa, korenje in zimska redkev navadno dobro prezimijo v navadni hladni kleti. Še bolje pa je, če te gomoljike zasujemo z drobnim peskom, ker na ta način se ohranijo dolge mesece sveže. Zelju navadna slana ne škoduje, toda spraviti ga moramo pred nastopom hudega mraza. Ako so zeljne glave od dežja mokre, naj se za par dni položijo v hladen in zračen prostor, da se osušijo. Nato naj se osnažene vsaka posebej zavijejo v papir in vložijo v zaboje ali sode, katere naj se postavi v kak odročen hladen kot kleti.

Čebula se najbolje obdrži v hladnem in zračnem prostoru, kakor na primer v podstrešju. Nekoliko zmrzline ji ne škodi, ako jo pustimo, da se sama zopet polagoma otaja.

Paradižnike z nedozorelimi pa zdravimi sadeži lahko izpulimo in jih obesimo z vršički navzdol v kakšnem hladnem in zračnem prostoru. Mnogi sadeži na ta način dozorijo za porabo.

Gomoljike dalij, kan, gladijol in sličnih cvetlic ostanejo lahko v zemlji, dokler slana ne uniči listja in cvetja. Šele, kadar preti resno zmrzovanje zemlje, se gomoljike izkopljejo in nekoliko osušijo na soncu ali v kakem suhem in zračnem prostoru. Stebla naj se porežejo štiri do pet palcev nad gomoljikami. Gomoljike naj se potem spravijo pokonci stoječe v plitve odprte zaboje in zasujejo z drobnim suhim peskom; ti zaboji naj se čez zimo spravijo v prilično hladnem in zračnem prostoru. Poškodovane ali gnijoče gomoljike naj se odstranijo.

Drevesa in grmiči se lahko sadijo ali presajajo zdaj vse do časa, ko začne zemlja zmrzovati. Presajanje naj se vrši v suhem vremenu.

Listja, ki se osiplje z dreves, pravi vrtnar ne bo sežgal, ampak ga bo zmetal v kakšen odročen in vlažen kot vrta, nekoliko zmočil in malo potrosil z vrtno zem-

(Dalje na 4. strani)

JESENSKE NEVARNOSTI

Vsak letni čas ima svoje nevarnosti in pri tem seveda tudi jesen ni izvzeta. Gotove nevarnosti za naše zdravje in življenje so sicer vedno med nami, kot na primer brezobzirni avtomobilisti, nekatere so pa najbolj pogoste v enem ali drugem letnem času.

V hladni in mokri jeseni je mnogo prilik za prehlad, ki se včasi omeji na navaden nahod, včasi pa se izpremeni v pljučnico, ki je življenju nevarna. Premočena obleka in mokri čevlji kaj radi privabijo prehlad, zato bi se morali nemudoma prebleči in preobuti, ako nas dež namoči.

Po farmah in gozdovih se v jesenskem času pojavi obilica raznih gob. Večina gob je užitna, toda med njimi se najdejo tudi strupene. Kdor gob ne pozna, zanj je boljše, da se tej jedi odreče, da se ne izpostavi nevarnosti zastrupljenja. Vsako jesen čitamo, da se zastrupijo posamezniki in tudi cele družine s strupenimi gobami.

V kleteh, kjer kipi večja količina vinskega mošta, se pri tem kipenju razvijajo strupeni plini, ki so življenju nevarni. Kadar imamo kakšne opravke v taki kleti, jo najprej dobro prezračimo.

V hladnih jesenskih dneh imajo nekateri navado, da puste motor avtomobila nekaj časa delovati v garaži, da se stroj razgreje. To je vse dobro, ako je garaža na stežaj odprta. V zaprti garaži pa je tako neprevidnost že marsikdo plačal s svojim življenjem, ker ga je zadušil strupeni plin avtomobilovega izpuha.

Priljubljena jesenska zabava je lov na razno divjačino. Lovska sezona za raznih vrst divjačine je skoro v vsaki državi različna, tu daljša, tam krajša in omejena za te ali one vrste divjačino. Žal, da je lovska sezona včasi skoro bolj nevarna za ljudi, kot za zajce in drugo kosmato in pernato divjačino. Krivda je na lovcih samih, ki dostikrat ravnajo s puškami bolj brezbrižno in malomarno kot bi ravnali z metlami. Mnogo lovcev je postreljenih ali obstreljenih, ker jih drugi lovci v gošči smatrajo za zverino. Drugi obstrelijo sami sebe ali bližnje tovariše, ker neprevidno obračajo cevi pušk proti sebi ali drugim. Pravi lovec bo nosil puško vedno tako, da bo cev obrnjena v tla ali v zrak. Pri vsakem manipuliranju s puško bo vedno obrnil cev puške proč od sebe in proč od drugih ljudi. Predno bo stopil v avtomobil ali v hišo, bo puško razbasal, to je pobral naboje iz nje.

Pri ravnanju s strelnim orožjem ni človek nikdar preveč previden, premalo pa dostikrat. Neprevidnost je kriva, da je vsako jesen mnogo žrtev med takozvanimi lovci in drugimi ljudmi, ki po nesreči pridejo v njihovo bližino.

—o—

VPRAŠANJE PREHRANE

Neki znanstvenik zveznega poljedelskega departmenta je izračunal, da je treba za prehrano Američana pridelkov dveh akrov sveta. Nemca prehranijo pridelki enega akra, Kitajca pridelki pol akra in Japonca pridelki četrtine akra. To izhaja največ od razlike v dijeti pri različnih narodih, deloma pa tudi od rodovitnejše zemlje in boljšega obdelovanja.

NIŽINSKI DELI MEST

One stisnjene, preobljudene velemestne okraje starih in polpodrtih hiš, ki so sramota naših velemest, nazivljemo tu "slums." Razčiščenje teh velemestnih nižav in zgrajenje na njih mestu novih in cenih stanovanjskih hiš, odgovarjajočih modernim higijenskim potrebam, je pereče vprašanje. National Recovery Administracija je sedaj sklenila posvetiti del $3,300,000,000, ki so na razpolago za javne gradnje, za odpravljenje "slumov." Odobrena so bila že posojila v znesku $32,000,000 za hišne projekte v Bostonu, New Yorku in Philadelphiji in razni drugi načrti so v teku reševanja. Ta posojila se dajejo pod pogojem, da se zgradijo moderne stanovanjske hiše za zmerne stanarine, in prednost se daje onim projektom, ki poleg novih stavb imajo v vidu podiranje zastarelih hiš.

Skoraj vsako ameriško mesto ima svoje "slums," polne mizernih stanovanj in polpodrtin ob ozkih postranskih ulicah brez zraka in svetlobe. Najbolj siromašni element tam živi v prenatrpanih stanovanjih brez modernih sanitarnih oprem, dostikrat brez vode. Nevarnost požarjev je velikanska in okraji so vališča bolezni in zločinstva.

Razvoj teh mizernih mestnih okrajev se dostikrat pripisuje stalnemu pritoku evropskih priseljencev v ameriška mesta. Dejstvo je, da prebivalci teh predelov so večinoma tujerodci, ki pa niso šli stanovat tja, ker imajo to radi, marveč za to, ker njih gmotni položaj jim ne dovoljuje, da bi stanovali v modernih apartmenskih hišah. Ali tujerodci ne nosijo krivdo za razvoj najgrših predelov naših velemest. Zgodovinska resnica je, da slabe stanovanjske hiše so bile značilne za ameriška mesta že od samega začetka razvoja naših mest. Dasi so prvi naseljenci imeli pred seboj obširen kontinent, prebogat z lesom in kamnom, z neomejeno prostranostjo, so vendarle posnemali najhujše oblike starokrajskega mestnega življenja. Na ameriških tleh so reproducirali take londonske okraje, kot je zloglasni Whitechapel, ali pariške staromestne predele oziroma tesne in prenatrpane ulice Napolja.

Malo ameriških mest je brez teh središč revščine, bolezni, zločinstva in nenravnosti. New York ima svoj Bowery in East Side. V tem zadnjem delu mesta se nekateri posebno odlikujejo po svoji mizernosti. Takozvani "lung block" na Cherry Street je že pred mnogimi leti vzbujal javno pozornost vsled prevelikega števila tuberkuloznih bolnikov. Hvalabogu vse tamošnje polupodrtije z mračnimi in brezzračnimi stanovanji so bile pred kratkim zrušene in na njih mestu se nahaja park. Tudi drugih razvpitih predelov ni več, ali ostalo jih je še mnogo. Preostalo je na stotine hiš, ki niso spodobne za človeško stanovanje. Neka komisija je našla v newyorških "tenementih" nič manj kot 350,000 mračnih notranjih sob.

Chicago ima svojo slovito "Little Sicily" in stanovanjske okraje okoli mestnega središča takozvanim "Loop." Študije so nedavno pokazale, da ti deli mesta imajo najvišji odstotek bolezni in zločinov. Odnošaj med slabim stanovanjem napram boleznim in zločinstvu je bil dokazan v

(Dalje na 4. strani)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Uprava dravske banovine je kot nadaljno pomoč za poškodovance po zadnjih poplavah nakazala 100,000 dinarjev iz bednostnega fonda. Od tega gre za nabavo gradbenega materiala pri obnavljanju stanovanjskih objektov v Strugah 65,000 dinarjev, srezkemu načelstvu v Gornjem gradu 10,000, v Brežicah 5,000 dinarjev, v Laškem 5,000 dinarjev, v Litiji 5,000 dinarjev in v Logatcu 10,000 dinarjev.

Kralj Aleksander je iz svojih sredstev nakazal znesek 100,000 dinarjev za omiljenje bede onih, ki so bili po povodnji najhuje prizadeti.

Ministrski svet je odobril naknadno podporo v znesku 500,000 dinarjev za nadaljevanje regulacije Ljubljanice. Izvedba regulacijskega načrta naj se pospeši tako, da bo regulacijsko delo izvršeno do pomladi leta 1935.

Cenitev škode na Barju končana. Cenilna komisija mestne občine je končala cenitev škode na Barju. Gospodarski urad sedaj izdeluje posebno poročilo in statistiko. Vasi Havptmanca, Črna vas in Lipe so imele 100-odstotno škodo, Ilovica 80 odstotkov, Galjevica 50 odstotkov in Ižanska cesta 50 do 75 odstotkov škode na vseh kulturah, osobito na krompirju, koruzi in drugih jesenskih pridelkih. Mestna občina je začela urejevati vozno pot na koncu delavske kolonije na Galjevici ter je namesto dveh lesenih brvi, ki sta vodili čez dva mala jarka, položila betonske kanale. Mestna občina bo prihodnje dni razdelila več vagonov krompirja.

Za težko prizadete Struge je bila največja nevarnost v tem, da se razvije epidemija. Domovi Stružanov so prepojeni z vlago. Ljudje spijo nagneteni skupaj, mnogo so brodili po vodi, pridružilo se je pomanjkanje hrane, ljudje so posegali po komaj zrelem in neočiščenem sadju, ki je ležalo v kalni vodi. Ob raznih prilikah je ta ali oni popil morda tudi kak požirek kalne vode, kar vse je stopnjevalo čim večjo možnost, da se razvijejo epidemične bolezni. Vendar so Struge pod stalno kontrolo zdravnikov in drugih organov Higienskega zavoda iz Ljubljane. Ti so v zadnjih dneh ugotovili dejansko več primerov epidemične obolelosti. Skupno je bilo v zadnjem času pripeljanih v ljubljansko bolnico okrog šest oseb, ki so obležale na črevesnih obolenjih. V bolnici so ugotovili, da gre zaenkrat samo še za lahko grižo.

Banska uprava je odredila, da so odšli v Struge nekateri strokovnjaki s tehniškega oddelka, ki skušajo pomagati ljudem z nasveti, kako na pameten način obnoviti in popraviti svoje domove. Sploh se posveča Strugam vsa pozornost. Ministrstvo za socialno politiko je nakazalo banski upravi 50 prevoznic za brezplačni prevoz hrane. Od teh prevoznic jih je bilo nakazanih 25 za kočevski srez in tako bodo po večini prejeli cenena živila Stružani. Ostalih 25 prevoznic je bilo razdeljenih na sreze Celje, Brežice, Krško in pa Ljubljano.

(Dalje na 7. strani)

VSAK PO SVOJE

Rojaki in drugi državljani v državah Ohio, Pennsylvania, Kentucky, North Carolina, South Carolina in Utah, ki so 13 let "kikali" čez osovraženo prohibicijo, bodo imeli prihodnji torek, to je 7. novembra, priliko, da ji dajo krepko brco v zadnji pozdrav. Triintrideset brc je že dobila v tem letu in še tri potrebuje, predno jo vzame šintar.

*

V državi Ohio bomo imeli 7. novembra tudi priliko, da se znesemo nad njeno hčerko, državno prohibicijsko postavo, in jo pošljemo v večna lovišča. V torek bomo videli kdo zna samo kikati in kdo se zna poslužiti prilike, kadar se mu na krožniku prinese.

*

V clevelandskem dnevniku Cleveland Press je bil dne 23. oktobra priobčen uredniški članek, v katerem urednik razpravlja o bližajočih se volitvah ter podaja priporočila kako naj bi volilci glasovali o posameznih predlogih, ki bodo v državi Ohio predloženi državljanom v odobritev ali odklonitev. Članek pa se zaključuje s pozivom, da naj gredo dne 7. novembra gotovo voliti vsi tisti, ki se z urednikovimi priporočili strinjajo, pa tudi vsi tisti, ki so nasprotnega mišljenja, češ, da le tako bo prišla volja naroda do izraza in veljave. To je vsekakor tipično ameriški dokaz tolerance in upoštevanja demokracije. Vsi državljani naj volijo in večina bo odločila.

*

V Clevelandu je nedavno govoril na nekem zborovanu senator Robert La Follette iz Wisconsina. V svojem govoru je poudarjal, kako silno škodljiva je za deželo neenaka razdelitev narodnega bogastva. Kot ilustracijo te neenake razdelitve je navedel sledeče:

Recimo, da bi vse bogastvo te dežele znašalo $100.00 in da bi vse prebivalstvo Zedinjenih držav predstavljalo 100 oseb. To premoženje bi bilo razdeljeno tako, da bi ena oseba lastovala $59.00, ena $9.00, dvaindvajset oseb bi imelo po $1.22 vsaka, ostalih 76 oseb pa manj kot sedem centov vsaka. Taka je po neki statistiki razdelitev narodnega bogastva v Zedinjenih državah.

Mi smo seveda med tistimi, ki imajo po sedem centov ali pa še manj. Naš glas pa je na volilni dan prav toliko vreden, kot glas bogataša z $59.00, samo če bi ga hoteli pametno in pravilno porabiti. Žal, da se večkrat izkažemo, da imamo manj kot za sedem centov pameti.

*

Poljedelski tajnik Wallace naznanja, da bo s 5. novembrom stopil v veljavo davek na prešiče. Razume se, da se to tiče le štirinogatih prešičev in ne tistih, ki se vozijo v avtomobilih ter hočejo zase imeti vso cesto in ki jih Američani titulirajo z "road hogs."

*

Občinski očetje v mestu Hugo, Oklahoma, so nedavno sprejeli postavo, da mora vsaka oseba, nahajajoča se v tistem mestu, ob vsakem času imeti srajco na sebi. Kdor bi kršil to postavo, bi se izpostavil nevarnosti aretacije in kazni. Pa se je dvignil vihar protestov, češ, kopati se in spati v srajcah vendar ne moremo in sveže srajce tudi ni mogoče obleči v nedeljo kar vrh umazane. Ko so tudi mestne

(Dalje na 4. strani)

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J.

KAJ JE NAČRT "AA"?

Ker veliko naših članov še sedaj prav dobro ne razume kaj pomeni pri naši Jednoti načrt "AA", mi je glavni odbor pri julijski seji naročil, da istega še enkrat pojasnim. Koliko bom imel uspeha to pot, ne vem, upam pa, da bodo vsaj društveni tajniki bolj pazno prečitali to pojasnilo, da se jim ne bo treba v bodoče za vsako malenkostno informacijo obračati na glavni urad.

Predno pričnemo s tolmačenjem načrta "AA" je dobro, če nekoliko pretresemo načrt "A". Pod načrtom "A" izdani certifikati temeljijo na prispevkih takozvane National Fraternal Congress lestvice. Na te certifikate se plačujejo asesmenti do smrti in ti certifikati nimajo nobene gotovinske ali posojilne vrednosti pred smrtjo člana. Tudi nimajo ti certifikati nobene priznane rezerve, da bi se zavarovalnina avtomatičnim potom vzdržala v veljavi za slučaj, da bi član prenehal plačevati svoje asesmente. Ako član, ki je zavarovan v načrtu "A", ne plača svojega asesmenta do 25. dne v mesecu, je avtomatično suspendiran, in če dolgujočih asesmentov v teku 90 dni od dneva suspendacije ne poravna, je član popolnoma izključen iz Jednote in njegov certifikat nima več nobene veljave.

Prispevki na certifikate načrta "AA" temeljijo na "American Experience" lestvici in so nekoliko višji od prispevkov, ki jih člani plačujejo na certifikate načrta "A", ki temeljijo na National Fraternal Congress lestvici. Razume se, da so tudi na certifikate načrta "AA" plačljivi do članove smrti. Z izjemo dveh starosti, 16. in 17. leta, zadobijo certifikati načrta "AA" ob koncu tretjega leta troje vrst privilegijev ali pravic, katerih certifikati načrta "A" seveda nimajo. Ti privilegiji ali opcije obstajajo 1. iz gotovinske ali posojilne vrednosti certifikata, 2. iz doplačane zavarovalnine in 3. iz rezerve, katera omogoči certifikatu, da se vzdrži v kreposti za gotovo dobo tudi še potem, ko je bil član suspendiran, odnosno ko je prenehal plačevati asesmente.

Vzemimo na primer člana, ki je pristopil v načrt "AA", star 25 let in se zavaroval za 1000 dolarjev posmrtnine. Ob koncu 3. leta njegove članske dobe ima njegov certifikat sledeče privilegije ali opcije (options): 1., če bi se hotel odpovedati članstvu in svoj certifikat pri Jednoti vnovčiti, bi prejel $4.44 v gotovini; 2., če bi hotel prenehati biti član, lahko vzame od Jednote popolnoma plačano polico za vsoto $16.00, kar bi se seveda izplačalo njegovim dedičem šele po njegovi smrti, in 3., če se ne bi hotel poslužiti niti prvega niti drugega privilegija ali opcije, in da bi enostavno prenehal plačevati svoje asesmente, bi njegov certifikat, v kolikor pride zavarovalnina za posmrtnino v poštev, ostal v veljavi še 204 dni, in ako bi slučajno med tem časom umrl, bi njegovi dediči prejeli vseh 1000 dolarjev posmrtnine brez vsakega najmanjšega odbitka.

Drugi primer: Član je pristopil k Jednoti v starosti 25 let in se zavaroval za 1000 dolarjev posmrtnine. Ob koncu 10. leta njegove članske dobe bi njegov certifikat imel sledeče privilegije ali opcije: 1., če bi se hotel odpovedati članstvu in vnovčiti svoj certifikat, bi prejel $64.56 v gotovini; 2., če bi ne hotel vzeti ven gotovine, bi mu Jednota izdala popolnoma plačan certifikat za $196.00 posmrtnine in ne bi treba nič več naprej plačati, in 3., če ne bi hotel ne prvega ne drugega, in bi enostavno prenehal plačevati svoje asesmente, bi njegov certifikat za posmrtnino ostal v veljavi še 8 let in 137 dni, in ako bi med tem časom umrl, bi Jednota plačala njegovim dedičem vseh 1000 dolarjev posmrtnine brez vsakega najmanjšega odbitka.

Tretji primer: Član je pristopil k Jednosti v starosti 25 let in se zavaroval za 1000 dolarjev posmrtnine. Ob koncu 25. leta njegove članske dobe bi za slučaj, da se posluži prvega privilegija ali opcije prejel $255.08, za slučaj, da se posluži drugega privilegija bi prejel popolnoma plačan certifikat v vsoti $546.00, in za slučaj, da bi si izbral tretji privilegij, bi njegov certifikat za posmrtnino ostal v veljavi še nadaljnih 17 let in 360 dni.

Četrti primer: Član je pristopil k Jednoti v starosti 35 let in se zavaroval za 1000 dolarjev posmrtnine. Ob koncu 3. leta njegove članske dobe bi prejel za prvi privilegij $12.93 v gotovini, za 2. doplačan certifikat v znesku $37.00 in za 3. bi ostal zavarovan še eno leto in 161 dni. Ob koncu 10. leta njegove članske dobe bi prejel za 1. privilegij $106.76 v gotovini, za 2. privilegij doplačano polico v znesku $258.00 in za 3. bi se ga obdržalo zavarovanim za njegovo posmrtnino še za 10 let in 101 dan. Ob koncu 15. leta bi prejel za 1. privilegij $187.24 v gotovini, za 2. privilegij doplačano polico v vsoti $401.00 in za 3. privilegij bi ga obdržali zavarovanega še za 13 let in 184 dni. Ob koncu 25. leta njegove članske dobe bi prejel za 1. privilegij $373.20 v gotovini, za 2. privilegij bi prejel popolnoma plačan certifikat za $632.00 in za 3. privilegij bi ga obdržali zavarovanega še za 14 let in 33 dni. Ob koncu 30. leta članske dobe bi prejel za 1. privilegij $471.46 v gotovini, za 2. privilegij bi prejel popolnoma plačan certifikat za posmrtnino v vsoti $719.00 in za 3. privilegij bi ga obdržali zavarovanega za posmrtnino še za 13 let in 37 dni.

Za vsako starost so privilegiji ali opcije različne. Naravno je, da so privilegiji za člana, ki je pristopil v starosti 30 ali 35 let, višji od člana, ki je pristopil v starosti od 20 ali 25 let, kajti starejši član tudi več prispeva od mlajšega. Edino-le pri avtomatično podaljšani zavarovalnini (extended insurance), kar sem označil za 3. privilegij, so mlajši člani na boljšem.

Je še en privilegij, katerega nisem gori označil, in to je, da si član tudi lahko izposodi na certifikat načrta "AA", in sicer tako vsoto, ki je slična gotovinski vrednosti certifikata, katero sem gori označil kot privilegij št. 1. Posojila so seveda pri naši Jednoti sedaj omejena vsled zaključka zadnje konvencije in tudi certifikatov sedaj ni mogoče naenkrat vnovčiti, toda kadar nastanejo zopet normalne razmere, se bo vse te restrikcije ali omejitve dvignilo in se bo vsak član lahko vsak čas poslužil gornjih privilegijev.

Vsak član, ki se zavaruje v načrtu "AA", prejme certifikat, na katerem so označeni vsi prejomenjeni privilegiji ali opcije. Vsi privilegiji ali opcije temeljijo na podlagi 1000 dolarjev zavarovalnine. Ako je član zavarovan za 500 dolarjev, tedaj je opravičen do polovice 1. in 2. privilegija, ki je označen v certifikatu, 3. privilegij, ki se tiče avtomatičnega podaljšanja zavarovalnine (extended insurance) je pa ravno isti, kot za člana, ki je zavarovan za 1000 dolarjev. Ako je član zavarovan za 250 dolarjev posmrtnine, tedaj je opravičen do ene četrtine 1. in 2. privilegija, doba avtomatične zavarovalnine ali "extended insurance" je pa ravno ista, kot za 1000 dolarjev posmrtnine. Na drugi strani zopet, ako je član zavarovan za 1500 dolarjev posmrtnine, tedaj je opravičen še za polovico tolikšnega privilegija, kot je označeno v certifikatu, izvzemši avtomatično podaljšane zavarovalnine, ki je ista, kot za 1000 dolarjev zavarovalnine, in če je zavarovan za 2000 dolarjev posmrtnine, je opravičen do dvakrat tako visokih 1. in 2. privilegijev, kot je označeno v certifikatu, avtomatično podaljšana zavarovalnina je pa ravno ista, kot za 1000 dolarjev zavarovalnine.

Vsak član načrta "AA" naj si zapomni, da kadar preneha plačevati asesmente, in se njegov certifikat vzdržuje v kreposti na podlagi nabrane rezerve, je zavarovan SAMO za posmrtnino in za nobeno drugo podporo.

Vsak član načrta "AA", ki je prenehal plačevati svoje asesmente ali je bil radi neplačila asesmentov izključen iz Jednote, katerega certifikat se vzdržuje v kreposti na podlagi nabrane rezerve, kot dovoljuje privilegij št. 3, je lahko ponovno sprejet nazaj v Jednoto pod pogojem, da je vspešno prestal zdravniško preiskavo, da doplača vse zaostale asesmente za posmrtnino, 20 centov mesečno za stroškovni sklad in 2 centa mesečno za sportni sklad, kar se pa tiče bolniške, poškodninske in odškodninske podpore je pa podvržen istim določbam, kot novi člani. To se pravi, da ako je pod 50 let star ob času, ko prosi za ponovni sprejem, se zopet lahko zavaruje za bolniško, poškodninsko in odškodninsko podporo, če je vspešno prestal zdravniško preiskavo, če je pa nad 50 let star, pa ne more več biti sprejet nazaj v ta oddelek.

Član, ki si je od Jednote izposodil gotovo vsoto denarja na certifikat načrta "AA" in je za tem prenehal plačevati svoje asesmente, ali je bil radi neplačila asesmentov suspendiran in črtan, posojila pa tudi ni vrnil, ni opravičen do navedenih treh privilegijev ali opcij v polnem. Ko je bil tak član radi neplačila asesmentov suspendiran in izključen, se njegovo posojilo in narasle obresti od posojila odšteje od gotovinske vrednosti njegovega certifikata in zavarovalnina za posmrtnino ostane samo toliko časa v kreposti, dokler to dovoli še preostala neporabljena rezerva certifikata. Na primer: Član je pristopil k Jednoti 1. oktobra 1923 v starosti 25 let in se je zavaroval za 1000 dolarjev posmrtnine. Dne 1. oktobra 1933 ima njegov certifikat $64.56 gotovinske ali posojilne vrednosti. Član si 25. oktobra 1933 izposodi od Jednote $50.00. Šest mesecev pozneje, ali 25. aprila 1934, preneha plačevati svoje asesmente, ali je bil suspendiran radi neplačila asesmentov. Devetdeset dni pozneje, ali 26. julija 1933, je popolnoma izključen. V tem slučaju bi od gornjih $64.65 odbili posojilo v znesku $50.00 in obresti od tega posojila po 6% za 9 mesecev, kar bi znašalo skupaj $52.25. Ostalo bi torej od gornjih $64.56 še $12.31 neporabljene rezerve. K tej neporabljeni rezervi je pa treba prišteti še naraslo rezervo od 1. oktobra 1933 pa do 15. aprila 1934, ki znaša $4.98, torej bi skupna neporabljena rezerva znašala $17.29. Za teh $17.29 bi dovolili članu avtomatično podaljšano zavarovalnino za posmrtnino za 2 leti in 102 dni, in če bi med tem časom umrl, bi njegovi dediči prejeli vseh 1000 dolarjev posmrtnine, brez vsakega najmanjšega odbitka.

Nemogoče je ta načrt pojasniti na način, da bi ga vsak član popolnoma razumel, da bi vsakega člana zadovoljili ali da bi vsakemu članu zamogli pojasniti, koliko je njegov certifikat vsak čas vreden, toda če bodo člani to pojasnilo večkrat prebrali in ga zatem primerjali s svojimi certifikati, bodo približno znali, kako stvar obstoji.

Najtežje je načrt "AA" pojasniti članom, ki so zavarovani v načrtu "A" in članom, ki so svoje stare certifikate že spremenili v načrt "AA". Nikakor jim ne gre v glavo, zakaj se jim zviša starost in zakaj bi morali plačati višje asesmente. To je popolnoma enostavno. Vsled posebnih privilegijev, prednosti ali opcij (ne vem, kako bi dr. Kern prestavil besedo "option" iz angleščine na slovenščino, da bi se razumela v slovenščini na isti način, kot jo razumemo v angleščini, toda mesto privilegijev, prednosti ali izber, bom jaz v bodoče rabil za angleški izraz "option" v slovenščini besedo "opcija," potem če merodajne avtoritete že to odobravajo ali ne), ki jih vsebujejo certifikati načrta "AA" je razumljivo, da morajo tudi prispevki biti večji od prispevkov, ki jih pobiramo na certifikate načrta "A", kar se pa tiče zvišanja starosti, je bilo to pojasnjeno že v eni prejšnji izdaji Nove Dobe.

Kadar premeščamo člane iz načrta "A" v načrt "AA", se poslužujemo sledeče formule: Najprej ugotovimo starost, v kateri je član pristopil v načrt "A"; zatem ugotovimo člansko dobo v načrtu "A" in končno se ugotovi rezerva, katero predstavlja stari certifikat. Ko smo to ugotovili, vzamemo številke in jih primerjamo s številkami, ki jih predstavljajo lestvice načrta "AA". Na primer: Član je pristopil k Jednoti 1. oktobra 1920 v starosti 25 let. Dne 1. oktobra 1933 želi svojo zavarovalnino spremeniti iz načrta "A" v načrt "AA". Ugotovili smo, da je ob času spremembe star 38 let, da je bil pod načrtom "A" zavarovan 13 let in da je njegov star certifikat vreden $105.37. Sedaj vzemimo v roke tabelo za nazaj datirane certifikate, ki temelji na American Experience lestvici. Vzemimo najprej doseženo starost, ki je v tem slučaju 38 let; zatem poiščimo vsoto rezerve, ki je pod to doseženo starostjo najbližja gornji vsoti v znesku $105.37. Najbližja vsota rezerve je $102.39, in do te rezerve je opravičen član načrta "AA", ki je bil dne 1. oktobra 1933 38 let star in v temu načrtu 11 let zavarovan ter je bil ob času pristopa v načrt "AA" star 27 let. Na ta način smo torej pronašli, da mora član, ki je pristopil k Jednoti v starosti 25 let in ki je 1. oktobra 1933 svojo zavarovalnino spremenil iz načrta "A" v načrt "AA", v novem načrtu plačevati po starosti 27 let. Da pa ne bo mogel nihče trditi, da je bil na kak način prikrajšan, dajemo v vsakem slučaju tudi kredit za razlike v rezervah med načrtom "A" in "AA". Pri gornjem članu je na primer razlika v rezervah $2.98. Mesto, da bi nov certifikat v načrtu "AA" datirali za 11 let nazaj, ga vsled gornje razlike datiramo nazaj za 11 let in 5 mesecev, tako, da je nov certifikat v gornjem slučaju efektiven ali veljaven od 1. maja 1922 naprej. To pomeni, da ga v novem načrtu vknjižimo kot da bi bil pristopil k Jednoti dne 1. maja 1922.

Opozarja se vse tiste člane, ki so pristopili k Jednoti pred 1. januarjem 1925, da ne upoštevajo za datum njih pristopa k Jednoti datum, na katerega so faktično pristopili. Kot sem že večkrat poročal v Novi Dobi je 12. konvencija leta 1924 vsem takratnim članom zvišala starost. Starost se je zvišalo od enega do deset let; odvisno je bilo od starosti, v kateri je član pristopil. Če je pristopil v rani mladosti, mu je bila starost zvišana za več, če je pristopil bolj pozno, za manj. In, zapomnite si, za kolikor let mu je bila starost zvišana, za toliko let mu je bila članska doba znižana. Na primer, če je član pristopil k Jednoti leta 1899 v starosti 25 let, in mu je bila njegova starost leta 1925 zvišana za 6 let, tedaj mu je bila tudi članska doba znižana za 6 let, in pri nas ga imamo v statistične in proračunske svrhe vknjiženega kot da bi bil pristopil leta 1905. Naj torej noben član, ki je pristopil k Jednoti pred 1. januarjem 1925, ne upošteva pravi datum njegovega pristopa, ampak naj člansko dobo zniža za toliko let, za kolikor mu je bila starost zvišana. Omenil sem že enkrat prej, da se mi zvišanje starosti iz leta 1925 ne zdi pravično in enakopravno, toda to se je izvršilo ob času, ko mene ni bilo v glavnem uradu in pa vsled aktuarjevega priporočila. Tega sedaj ni več mogoče popraviti.

Kot sem že prej povedal je težko ta načrt pojasniti, da bi pokrival vse slučaje v vseh ozirih. Kakor se razlikujejo certifikati v datumih in v starosti, tako se tudi razlikujejo v rezervah. Za člane, ki še niso spremenili svojih certifikatov iz načrta "A" v načrt "AA", a želijo to storiti sedaj, je najbolje, ako se potom svojih društvenih tajnikov obrnejo na glavni urad po natančne informacije. Od tukaj bomo pojasnili, po kaki starosti in koliko bo član plačeval mesečno v novem načrtu in kake opcije bo imel njegov novi certifikat.

Posojila na certifikate načrta "AA", ki imajo zadostno gotovinsko vrednost, dajemo po sledeči meri: Za prvo posojilo dovolimo članom, ki so pri Jednoti manj kot 10 let, 50% od gotovinske vrednosti njih certifikata; članom, ki so pri Jednoti od 10 do 15 let, dovolimo 35%, članom, ki so pri Jednoti od 15 do 20 let, 30%, in članom, ki so pri Jednoti od 20 do 25 let, pa 25%. Za drugo posojilo dovolimo vsoto, ki je enaka šestmesečnemu asesmentu, če dovoli to preostala gotovinska vrednost certifikata, ako je vrednost certifikata manj, tedaj dovolimo toliko, kolikor znaša preostanek certifikata v gotovini. Za drugo posojilo sme član zaprositi šele po preteku šestih mesecev od dneva, ko je prejel prvo posojilo. Člani, ki želijo imeti drugo posojilo, naj se prijavijo društvenemu tajniku, ki bo njih imena sporočil na glavni urad, od koder pošljemo pogodbo za drugo posojilo v podpis. Koliko bo glavni odbor dovolil za tretje posojilo bo odločeno na letni seji glavnega odbora, ki se bo vršila meseca januarja prihodnjega leta.

Naj končno še dostavim, da imajo certifikati, ki so izdani v načrtih "B" in "C" iste opcije, le da so v vsakem oziru te opcije višje, ker člani v teh načrtih tudi več prispevajo, kot člani, ki so zavarovani v načrtu "AA".

Z bratskim pozdravom,

ANTON ZBAŠNIK,
glavni tajnik.

Razsodbe gl. porotnega odbora J. S. K. J.

43-33

Priziv Franka Krničarja, člana društva sv. Cirila in Metoda št. 1 v Ely, Minnesota. Član se pritožuje, ker mu je bila odbita bolniška podpora za pet dni. Pove, da je bil bolan do vključno dne 20. maja 1933. Da je tega dne zjutraj šel k zdravniku in se javil zdravega. Njegovo društvo pove, da je dne 20. maja 1933 zjutraj videl tega člana opravljati delo bolniški obiskovalec. Da se sumi, da je član šel k zdravniku popoldne, oziroma šele potem, ko je opravljal delo. Da se je ta član javil pri njegovemu društvu zdravega popoldne. Član zanika, da bi bil on opravljal delo prej, predno se je javil zdravim in predno je šel k zdravniku dne 20. maja 1933 zjutraj, ob kateri priliki da mu je njegov zdravnik naredil poročilo in ga priznal zdravim. Član pove, da ima priče-člane, kateri da so ga videli pri zdravniku dne 20. maja zjutraj. Član trdi v enem pismu na porotni odbor, da se je razgovarjal dotičnega dne z bolniškim obiskovalcem, v drugem pismu pa pove, da se ni z njim razgovarjal. Člana je porotni odbor pozval, da naj preskrbi pričevanje tistih, kateri so ga videli pri zdravniku zjutraj zgoraj omenjenega dne in na ta način dokaže, da je v resnici bil priznan zdravim, še predno je začel opravljati delo. Tej zahtevi zgoraj omenjeni član ni ugodil.

Porotni odbor je razsodil s tremi glasovi, da se zgoraj omenjenemu članu ni zgodila nikaka krivica, ker mu je društvo odbilo za pet dni bolniško podporo, to je, nakazalo mu je isto samo do 15. maja 1933. En glas je bil, da bi bilo moralo društvo v tem slučaju vpoštevati točko 341 in odbiti članu za deset dni podporo. En glas je bil, da se naj članu izplača podpora do dne 20. maja 1933, ker da ni bilo predloženih zadostnih dokazov, da bi se videlo, da je zgoraj omenjeni član v resnici kršil pravila.

Anton Okolish, John Schutte,
Valentin Orehek, Rose Svetich, John Zigman, porotniki JSKJ.

*

52-33

Priziv Josepha Potkonjaka, člana društva sv. Martina, št. 105, v Butte, Montana. Član pove, da se je poškodoval v desno nogo pri delu v rudniku dne 10. decembra 1931. Da ga je ta njegova poškodba naredila nezmožnega za opravljati kako delo in preživljati njegovo družino. Pove, da je že meseca junija 1932 zahteval odškodnino, katera pa mu je bila takrat odklonjena za dvanajst mesecev, ker po mnenju vrhovnega zdravnika naše Jednote se še ni moglo videti, da-li je njegova delna nezmožnost uporabe njegove noge trajna. Član je naredil ponovno zahtevo za odškodnino letos meseca junija in je ob enem k zahtevi predložil tudi poročila dveh zdravnikov, datirana dne 14. junija 1933. Član zahteva, da se mu izplača odškodnina po členu XXXVII, točka 1. f) starih pravil. Ta zahteva je bila ponovno odklonjena in sicer iz razloga, ker poškodba oziroma izguba rabe noge vsled poškodbe je le delna. Porotni odbor je razsodil s štirimi glasovi, da zgoraj omenjeni člani ni upravičen do kake odškodnine in da se mu ni zgodila nikaka krivica od strani naše Jednote, ker se ni ugodilo njegovi zahtevi za odškodnino, in sicer zato ker: 1.) Zgoraj omenjeno poročilo zdravnikov pove, da je trajna izguba vporabe članove noge le delna. 2.) Ker iz poročila zdravnikov ni razvidno kako velika, procentno, je članova izguba vporabe njegove noge, da bi se moglo videti da-li je član upravičen do kake odškodnine na podlagi drugega dela zgoraj omenjenega člena in točke. En glas je bil, da se naj mu izplača odškodnina na podlagi člena XXXVII, točke 1. g) starih pravil.

Anton Okolish, John Schutte,
Valentin Orehek, Rose Svetich, John Zigman, porotniki JSKJ.

*

54-33

Priziv članice Frances Pechnik od društva Marija Pomagaj, št. 42, v Pueblo, Colorado. Članica pove, da je bila bolna od 28. junija 1933 do 13. julija 1933 vsled poškodbe na desni roki, katero poškodbo je dobila pri izvrševanju gospodinjskega dela doma. Da ji je bila podpora za omenjeno dobo odklonjena in sicer zato, ker jo je njen zdravnik priznal, da je bila samo delno onemogla vsled njene poškodbe. Članica pove nadalje, da vsled njene poškodbe ni mogla opravljati nikakega dela.

Porotni odbor je razsod štirimi glasovi, da se članici zgodila nikaka krivica od s ni naše Jednote v tem, da ji bila odklonjena bolniška pora kot zgoraj povedano, naša Jednota ne plačuje po re bolnim članom, kateri so mo deloma onemogli. En g je bil, da se naj ji izplača htevana podpora, ker da se zume, da vkljub temu, da je la po zdravniku priznana s deloma onemogla, ni mogla šiti njenega dela samo z en ko. Pripomnjeno naj bo tu da porotni odbor v smislu vil naše Jednote nima pra tolmačiti ali razsojati, da bil bolni član deloma ali po noma onemogel v bolezn mora v enakih slučajih vp vati samo poročila zdravn

Anton Okolish, John Sch
Valentin Orehek, Rose S tich, John Zigman, porot JSKJ.

*

56-33

Priziv Franka Tomsicha člana društva sv. Cirila in toda, št. 1 v Ely, Minne Ta član pove, da mu je odklonjena po glavnem ta bolniška podpora iz sklada moglih od dne 8. julija 193 dne 3. avgusta 1933. Član ve, da kot on razume točko da bi on vse eno moral biti ležen podpore za zgoraj njeno dobo. Prosi, da naj rotni odbor sklepa glede pa gl. tajnika.

Porotni odbor je prejel po čilo od gl. tajnika in isto od prizivnika, v katerih po lih oba imenovana poročata se je ta zadeva rešila m potom. Ker vsled tega s ne obstoji več potreba se devo še nadalje pečati po mu odboru, se ista tem p smatra za zaključeno.

Anton Okoli
pred. porotnega odbora JS

DOPISI

Ely, M

Društvo sv. Srca Jezusa JSKJ, je na svoji zadnji odložilo vse tiste točke JSKJ, katere so bile predl in poslane članstvu za membo po odboru za pr minnesotske federacije JS društev. To reč je naše dr odložilo za razmotrivanje redni seji meseca novemb razloga, ker je bila udele članov na zadnji seji ma Člani našega društva so vlj vabljeni, da se v obilem št udeležijo prihodnje redne štvene seje, ki se bo vršila novembra ob 7. uri zvečer.

Glede plačevanja asesmen tov že dalje časa nisem nič nil v glasilu in to je m vzrok, da so nekateri člani pet začeli s plačili asesme zaostajati. Zato moram po no opomniti vse tiste člane zaostanejo več kot za en me in ne plačajo v drugem mes do 26., da bodo suspendir Pa se ni treba potem nobe nad tajnikom hudovati. Je zastonj. Jaz jako rad po gam enemu ali drugemu čl če je le v moji moči. Ako sam nimam kje vzeti ali d pa tudi jaz ne morem niko nič pomagati. Zato prosim one člane, kateri že delj dolgujejo na asesmentu, skušajo v kratkem porav dotične dolgove. To bo vs mu prizadetemu članu v ko kajti ako ne poravna zaost dolgov, ne more pričakov se zanašati, da bi se še na zakladalo za njega.

Toliko vsem v naznanje se bo vsak vedel kako ra in ne bo mogel nič oporeka slučaju, da je član suspend in se mu v tistem času pri kaka bolezen, ne more biti pet nazaj med dobrosto člane sprejet, dokler ne o vi. Vsak naj si to dobro zap ni. Lahko se vsak tudi sam priča, če pogleda sedanja

(Nadaljevanje na 3. strani)

1932 — NEW YORK

FRATERNAL BENEFIT SOCIETIES—VALUATION REPORT

Made by South Slavonic Catholic Union as of Dec. 31, 1932, to the Insurance Department of the State of New York, pursuant to the requirements of law.

VALUATION EXHIBIT

(Section 23-a Method — Basis other than Accumulation)

ASSETS—Actual and Contingent
(Excluding assets of expense and special funds)

Present mid-year value of future net contributions on following forms of certificates:	
Plan A, death only	$2,110,936.01
Plan A "Reserve Fund," 6c per month on rates	106,301.06
Total	$2,217,237.07
Assets available for payment of death losses determined as follows: Admitted Assets (including loans and interest thereon secured by reserves or accumulations actually maintained on the corresponding individual certificates) $1,471,555.83 less sum of general or expense funds $1,920.89, sick and accident funds when not valued $12,636.77, and special funds (include all funds other than general or expense funds not available for payment of benefits)	1,456,997.97
Assets—Actual and Contingent	$3,674,235.04

LIABILITIES—Actual and Contingent
(Excluding liabilities of expense and special funds)

Present Mid-Year Value of promised benefits, or Net Tabular Mid-Year Values, on following forms of certificates:	
Plan A, death only	$3,440,470.82
Plan B, 20 Pay Life	10,204.81
Extended Insurance	1,378.19
Total	$3,452,053.82
Liabilities of mortuary or benefit funds determined as follows: Total Liabilities, except reserve, $82,243.75 less sum of liabilities of general or expense funds not in excess of balance in corresponding funds $1,920.89; liabilities of sick and accident funds when not valued not in excess of balance in corresponding funds; and liabilities of special funds (funds other than general or expense funds not available for payment of benefits) not in excess of balance in corresponding funds $12,636.97	67,685.84
Liabilities—Actual and Contingent	$3,519,739.66

Ratio per cent of Assets—Actual and Contingent to Liabilities—Actual and Contingent	
Dec. 31, 1932	104.389%
Dec. 31, 1931	104.495%
Dec. 31, 1930	104.570%
Dec. 31, 1929	103.395%
Dec. 31, 1928	103.245%
Dec. 31, 1917	87.874%

The above valuation indicates that, on the basis of the N. F. C. and American Experience table of mortality with interest at 4 per cent, the future assessments of the society, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margin of safety of $154,495.38 (or 4.39%) over and above the statutory standards.

STATE OF IOWA }
COUNTY OF LINN } SS:

R. D. TAYLOR, being duly sworn, deposes and says that he is the actuary (Accountant) who made the foregoing computations and answers to the questions therein set forth concerning the condition of South Slavonic Catholic Union as of December 31, 1932, and that the same are correct and true to the best of his information, knowledge and belief.

R. D. TAYLOR.

Subscribed and sworn to before me this 21st day of October, 1933.
(Seal) OLGA NAJT,
Notary Public.

JUVENILE BRANCH

Valuation Report December 31, 1932

ASSSETS

From Juvenile Statement, Reserve Fund Items Only:	
Bond Ledger Assets	$106,374.47
Stock Ledger Assets	1,247.64
Gross Assets	$107,622.11
Less Assets not Admitted	1,684.81
Total Admitted Assets	$105,937.30

LIABILITIES

From Juvenile Statement, Reserve Fund Items Only:	
Unpaid Death Claims	$ 0
Other Liabilities	1,071.37
From Schedule of Reserve noted below: Reserve or net present value of all the outstanding certificates in force December 31, of current year:	
Juvenile death and endowment benefit certificates	4,535.24
Total Liabilities	$ 5,606.61

SCHEDULES OF CERTIFICATES AND RESERVES THEREON

(1) Number of Certificates	(2) Amount of Insurance	(3) Form of Certificates	(4) Reserve on Death and Endowment Benefits	(5) Reserve on the Accumulations for Transfer Credits
5780	$1,879,034	Term to age 18	$4,535.24	
Totals 5780	$1,879,034		$4,535.24	

The above valuation indicates that, on the basis of the Standard Industrial Table of Mortality with interest at 4%, the future assessments from the Society's Juvenile Branch, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margain of safety of $100,330.69 over and above the statutory standards.

STATE OF IOWA }
COUNTY OF LINN } SS:

R. D. TAYLOR, being duly sworn, deposes and says that he is the Actuary (or Accountant) who made the foregoing valuation report concerning the condition of the Juvenile Branch of South Slavonic Catholic Union as of December 31, 1932, and that the same is correct and true to the best of his information, knowledge and belief.

R. D. TAYLOR.

Subscribed and sworn to before me this 21st day of October, 1933.
(Seal) OLGA NAJT,
Notary Public.

DVAJSETA REDNA KONVENCIJA AMERIŠKEGA NARODNEGA BRATSKEGA KONGRESA

POROČILO DELEGATA JSKJ ANTONA ZBAŠNIKA

V Milwaukee, Wis., se je od 28. pa do 31. avgusta letos vršila dvajseta redna konvencija Ameriškega narodnega bratskega kongresa (National Fraternal Congress of America).

Prvi dan konvencije je bil posvečen sekcijskim sejam, to je konferencam predsednikov, tajnikov, vrhovnih zdravnikov, pravnih svetovalcev in urednikov glasil raznih podpornih organizacij, ki spadajo h kongresu.

Kot tajnik JSKJ sem se seveda udeležil tajniške konference, ki pa ni bila nič druzega, kot nekak shod, kjer so nastopili razni govorniki in nam pripovedovali o skušnjah in težkočah njih organizacij in o raznih problemih, s katerimi so imeli posla tekom sedanje depresije. Ni bilo to nič novega za nas, kajti tudi pri slovenskih organizacijah smo se morali boriti s sličnimi problemi in potežkočami. Praktičnih solucij nam ni nihče nudil in edino zadoščenje, katerega sem imel od te konference je bilo to, da sem se prepričal, da v poslovanju naše slovenske organizacije prav nič ne zaostajajo za temi takozvanimi "ameriškimi" organizacijami. V mnogih ozirih jih celo prekašamo in posebno pri JSKJ se je izkazalo, da smo bili na 14. konvenciji boljši poznavalci razmer in smo imeli tudi boljši vpogled v bodočnost, ko smo upeljali načrt "AA" in sprejeli American Experience lestvico. To lestvico se je na konvenciji kongresa priporočalo kot edini izhod in protekcijo za slučaj delavskih kriz in ponovnih splošnih depresij.

"Prava" konvencija kongresa se je pričela v torek zjutraj dne 29. avgusta. Prva seja je bila posvečena skoraj izključno raznim ceremonijam, ki so tako popularne pri ameriških organizacijah. Prav nič se ni mudilo voditeljem konvencije in izgledalo je vse tako svečano in ceremonijalno, kot da bi bil v cerkvi. Najprej podaritev ameriške zastave in petje ameriške narodne himne, kar je bilo seveda popolnoma na mestu; zatem pozdravni govor in molitev katoliškega nadškofa v Milwaukee, pozdravni govor wisconsinskega governerja, pozdrav iz Kanade, zahvalni govor kongresovega podpredsednika, godba, govor administratorja NRA države Wisconsin, čitanje zapisnika zadnje konvencije, ki se ga pa ni čitalo, čitanje osobja sekcijskih odborov, ki so bili imenovani že pred konvencijo, to je bil vspeh prve seje. Pri drugi seji, ki je bila otvorjena ob 2. uri popoldne, se je čitalo kratko poročilo predsednice kongresa, za tem smo imeli zopet nekaj godbe, potem se je pa odprla debata o vprašanju "ali naj naši članski certifikati vsebujejo denarno in posojilno vrednost." Ravno pri tej debati sem spoznal, da so nekatere ameriške organizacije daleč za našo, kajti, kot že rečeno, to vprašanje smo mi rešili že na naši 14. konvenciji. Pri drugi, kakor tudi pri tretji, četrti, peti in šesti seji se je razpravljalo samo o predmetih, katere so prinesli na površje že pred konvencijo v to svrho imenovani delegatje. Razpravljalo se je "o naši mladini—temelju naših organizacij"; o "splošnem blagostanju"; o "etiki bratskih podpornih organizacij"; o "kooperativnem oglaševanju podpornih organizacij"; o "investicijah" in še nekaterih drugih stvareh. O vseh teh stvareh ni kongres napravil nobenih definitivnih zaključkov in je prepustil končne zaključke posameznim organizacijam, ki so spojene v kongresu. Z obžalovanjem sem opazil, da ni bilo najmanjše razprave o bolniških podporah, ki povzročajo našim slovenskim organizacijam največ skrbi in neprilik. Vzrok temu je, ker je večina ameriških podpornih organizacij prenehala s plačevanjem bolniških podpor iz svojih centralnih blagajn in imajo sedaj to v oskrbi krajevna društva. Zato je bilo pa tudi opaziti veliko boljše in bolj veselo razpoloženje med ameriškimi zastopniki, kot med zastopniki slovanskih organizacij, kajti prvoimenovani očividno niso imeli niti najmanjšega pojma o potežkočah, ki jih slednjim povzroča bolniška podpora.

Najbolj zanimivo je bilo za mene poročilo predsednika pravne sekcije. Iz njegovega poročila sem posnal, da nam kongres najbolj koristi, kadar se gre za upeljavo novih zakonov, ki se tičejo poslovanja bratskih podpornih organizacij. Marsikaka zakonska predloga v tej ali oni državi, ki bi bila v škodo podpornim organizacijam, je bila vsled intervencije Narodnega bratskega kongresa poražena. Toda kongres mora biti vedno na vidiku, kajti sile, ki so naperjene proti nam, ne počivajo in bodo tudi v bodoče skušale ovirati naše plemenito delo. Največja nevarnost obstoji za nas v obdavčenju. Znano nam je, da vsaka država išče nove vire dohodkov in da se je že večkrat skušajo uveljaviti zakon, ki bi dovolil državam obdavčiti imetje in dohodke podpornih organizacij. To je treba na vsak način preprečiti, kajti v nasprotnem slučaju bomo prisiljeni vsi zvišati naše asesmente. V Pennsylvaniji, kjer imajo naše jednote največ članov, nameravajo uveljaviti zakon, glasom katerega bi moral biti vsak organizator, torej vsak član, ki bi koga nagovarjal, da pristopi k jednoti, pooblaščen od državnega zavarovalninskega oddelka, da sme agitirati za nove člane. Sprejem tega ali sličnega zakona je treba na vsak način preprečiti, ker bi škodoval podpornim organizacijam in jih oviral pri njih vzvišenem in plemenitem delu. Člani vseh podpornih organizacij v omenjeni državi naj bi protestirali proti tej predlogi pri svojih državnih poslancih in senatorjih. Drugod hočejo upeljati zakon, ki bi prisilil podporne organizacije, da plačajo odvetnike, kadar ti odvetniki zastopajo tožnike napram jednotam; zopet hočejo nekje uveljaviti zakon, da bi morali vsakemu certifikatu pripeti kopijo zdravniškega spričevala in vso knjižico pravil, ki so v veljavi ob času pristopa in pa dodatke pravil, ki bi bila sprejeta pozneje; v neki državi predlagajo, da bi moral državni zavarovalninski komisar prej odobriti konvenčni zapisnik, predno gredo konvenčni zaključki v veljavo, in neki državni poslanec je v svoji legislaturi predlagal, da se razveljavi zakon, ki zabranjuje upnikom terjati in iztožiti članske dolgove iz posmrtnin, katere so člani imeli narejene na svoje vdove ali otroke. Referent za investicije je imel poročilo, ki je pokrivalo vse take in enake slučaje, kakoršnje imamo pri naših jednotah. Da so nekatera mesta in šolski okraji defaltirali v plačilu glavnic in obresti, to je znano nam vsem, toda z njegovim priporočilom, da bi 20 odstotkov našega prebitka investirali v bonde železnic, 25 odstotkov v bonde javnih naprav (public utilities), 5 odstotkov v industrialne bonde, in samo 35 odstotkov v municipalne in 15 odstotkov v vladne bonde, se ne strinjam, ker me moje skušnje učijo in sem prepričan, da je denar še najbolj varno in zanesljivo naložen v vladnih in municipalnih (mestnih, šolskih in okrajnih) obveznicah.

Kot sem že omenil, je trajala konvencija kongresa štiri dni in slišal nisem nič novega in tudi naučil se nisem nič novega. Bile so same formalnosti in vse se je vršilo po že prej določenem programu. Ni manjkalo frakov in tudi ne elegantnih cilindrov, in dasiravno smo bili vsi zastopniki bratskih podpornih organizacij, sem samo enkrat slišal besedo "brat," ko je tajnik kongresa odgovarjal nekemu svojemu predgovorniku. Drugače so se delegatje med seboj imenovali za "mistre" ali "mistress," predsednico se je pa največkrat tituliralo z "madamo." Za mene ni bila to nobena konvencija, bila pa je to nekaka demonstracija sile ameriškega fraternalizma, in baš zato je dobro in priporočljivo, da se ta kongres vsaj enkrat na leto sestane, da bodo naši nasprotniki vedeli, da je naše skupno geslo še vedno "Vsi za enega, eden za vse."

Edini materijalni dobiček, katerega sem imel kot delegat navedene konvencije, je bila moja poldrugo uro trajajoča konferenca z našim aktuarjem, ki je bil tudi na konvenciji. Ta konferenca je bila vredna potrošenega denarja, kajti dobil sem veliko pojasnil zastonj, če bi pa prišel aktuar na Ely, bi računal vozne stroške in po 25 dolarjev na dan.

DOPISI

(Nadaljevanje iz 2. strani)

vila JSKJ, na strani 83 in 84, točke 504, 505 in 507. Upam, da se bodo gotovi pozabljivi člani v bodoče bolj čuvali suspendacije. — Z bratskim pozdravom,

Louis Perushek,
tajnik društva št. 2 JSKJ.

Denver, Colo.

Že zopet se bliža čas, ko bo moral Dom slovenskih društev napravite načrte za leto 1934. Vsled tega je direktorij Doma na svoji seji 2. oktobra zaključil, da se bo vršilo glavno zborovanje Doma dne 14. januarja 1934; pričetek zborovanja ali konvencije bo ob dveh popoldne.

Društva, katera lastujejo Dom, so prošena, da izvolijo po dva delegata ali delegatinji za omenjeno konvencijo 14. januarja. Volitve delegatov se vršijo v mesecu novembru ali pa decembru. Vsekakor naj se imena izvoljenih delegatov in delegatinj od strani društev naznani tajniku Doma vsaj na 24. decembra ali prej. Ako hoče kdo kandidirati za oskrbnika za prihodnji termin, naj se javi pri tajniku Doma vsaj pred novim letom, da se njegovo ime vknjiži. Tajnik ne more navesti imen kandidatov konvenciji, če jih nima napisanih in če sploh ne ve, kdo so kandidati. Društva so prošena, da ob priliki volitev delegatov nekoliko razpravljajo o problemih Doma ter dajo delegatom navodila, kako postopati. Gotovo bodo potrebne nekatere izpremembe, zato je pravilno, da se že na društvenih sejah razpravlja o njih, da bo konvencija mogla napraviti koristne zaključke. Društva naj tudi ne pozabijo izročiti svojim delegatom poverilnih listov.

Direktorij Doma slovenskih društev je tudi sklenil prirediti plesno veselico na Silvestrovo, to je na 31. decembra zvečer. To omenjam zato, da bi druga društva na omenjeni večer ne prirejala svojih veselic. Vstopnina na Silvestrovo veselico bo samo 25 centov za osebo. Kdor želi vstopnice kupiti ali jih prodajati pri svojem društvu, jih dobi pri tajniku Doma. — Za Dom slovenskih društev v Denverju, Colorado:

Steve Mauser, tajnik.

Cle Elum, Wash.

Sporočiti mi je neveselo novico, da je tukajšnji družini Louis Aristovnik umrla petnajstletna hčerka Marta, učenka Sophomore razreda višje šole. Bila je marljiva, vsem priljubljena deklica in v znatno pomoč svojim staršem, ki jo bodo težko pogrešali. Pokojna mladenka zapušča poleg žalujočih staršev tri sestre in dva brata, več sorodnikov in mnogo prijateljev. Spadala je v mladinski oddelek društva "Sloga ljubezni," št. 167 JSKJ. Naj bo priljubljeni mladenki ohranjen blag spomin, žalujočim ostalim pa naj bo tem potom izraženo iskreno sožalje!

Mary Zevart.

Joliet, Ill.

Tem potom se lepo zahvaljujem J. S. K. Jednoti za pošteno in točno izplačanje posmrtnine za mojim pokojnim soprogom Martinom Žugeljem. Vsem rojakom toplo priporočam društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, in pošteno in točno organizacijo J. S. K. Jednoto.

Ivana Žugelj.

Denver, Colo.

Zadnjih par mesecev sem opazil na sejah društva št. 21 JSKJ, da si članstvo samo dela svoja pravila. Toda takih pravil domačega izdelka jaz ne morem pripoznati, ker pravila, tikajoča se bolnikov in bolniških obiskovalcev, so še vedno v veljavi taka in tista, ki jih je sprejela zadnja konvencija. Bolniški obiskovalci, ki obiskujejo bolnike med sejami, se morajo udeležiti sej in poročati o stanju bolnika. Društvu je težko nakazati podporo bolniku, če ni bolniških obiskovalcev navzočih, da bi poročali o njegovem ali njenem stanju. Ne morem reči, da bi imeli simulante pri društvu, ampak pravilno je, da se držimo določb pravil.

Veljaven izgovor za neudeležitev seje ima le tisti bolniški obiskovalec, ki sam zboli, ali pa tisti, ki mora ob času društvene seje delati. Tak član pa lahko sporoči o stanju bolnika po kateremkoli društvenem uradniku ali pa po svojem sobratu sosedu. V bodoče se bomo tozadevno ravnali strogo po pravilih, morda bo kaj pmagalo.

Zadnje čase precej čitam o kampanji za pridobivanje članov v mladinski oddelek. Zdi se mi pa, da je najboljša tista kampanja, ki pride iz glavnega urada, namreč kadar je v našem glasilu z velikimi črkami objavljeno, da je za en ali več mesecev asesment za mladinski oddelek suspendiran. Taka uradna naznanila so najboljša reklama. Prav tako se mi zdi, kadar vidim kaj takega, kakor kadar slišim rojaka, ki pravi: "No, pa dajmo še enega . . ." Pri tem mi je prišlo na misel, da priredi sosedno bratsko društvo št. 101 SSPZ dne 25. novembra plesno veselico v Domu slovenskih društev. Vstopnina bo samo 25 centov za osebo in, kdor bo dovolj srečen, dobi lahko za isto vsoto še purana. — K sklepu še pozivljam člane društva št. 21 JSKJ, da bi se malo bolj številno udeleževali društvenih sej. — Z bratskim pozdravom,

Steve Mauser,
preds. društva št. 21 JSKJ.

Cleveland, O.

Ohijska federacija JSKJ ima svojo sejo dne 5. novembra ob 2. uri popoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave. v Clevelandu. Vabljeni so vsi zastopniki društev kakor tudi glavni odborniki, da se udeležijo iste. Delujmo skupno in nepristransko v korist organizacije.

Naš cilj naj bo, da dvignemo število članstva, kjerkoli je mogoče pri društvih, ter pokažemo pravo medsebojno bratstvo v dejanjih in ne ovirati se medsebojno. Društva, katera se še niso dosedaj odzvala in pridružila k federaciji, so prošena, da to storijo, kajti tem potom se bomo medsebojno bolje izpoznali ter ne bomo imeli nikakih predsodkov med seboj. Bodite točni tisti, ki ste najbližji!

Bratski pozdrav! — Za federacijo ohijskih društev JSKJ:

Ivan Kapelj, tajnik.

Rockdale, Ill.

Članom in članicam društva Vit. sv. Mihaela, št. 92 JSKJ naznanjam, da bo dne 11. novembra prirejena društvena zabava v korist društveni blagajni. Zabava se bo vršila v Bell Koreva dvorani. Člane in članice našega društva prosim, da se te prireditve udeležijo vsi, brez izjeme. Za dobro postrežbo bo poskrbel odbor, ki je v to svrho izvoljen.

Obenem opozarjam tiste člane, ki se prav nič ne zanimajo, da bi plačevali svoje asesmente ob pravem času, da posvečajo v bodoče nekoliko več skrbi temu. V bodoče, ako ne bodo plačali asesmentov ob času kot pravila zahtevajo, bo prepozno.

Na svidenje v B. Koreva dvorani 11. novembra! Z bratskim pozdravom,

Louis Urbančič,
tajnik društva št. 92 JSKJ.

Barberton, O.

Na seji Slovenskega državljanskega kluba, vršeči se dne 22. oktobra, je bilo sklenjeno, da se prihodnja seja vrši dne 5. novembra, to je prihodnjo nedeljo. Na tej seji bodo uradniki poročali, kaj da so izvedeli na seji petih političnih klubov. Imamo tudi za ukreniti več zelo važnih stvari. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se te seje gotovo udeleži.

Torej, na svidenje v nedeljo 5. novembra ob sedmi uri zvečer v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti! Pozdrav!

Joseph Hiti.

La Salle, Ill.

Naznanja se vsem tistim, kateri že vedo, še bolj pa tistim, kateri do sedaj še ne vedo, da društvo sv. Barbare, št 3 JSKJ je na svoji zadnji seji dne 15. oktobra sklenilo, da priredi veselico na dan 12. novembra, to bo na Martinovo nedeljo popoldan in zvečer v dvorani sv. Roka, da na ta način obhajamo 35-letnico društva in Jednote. Dne 18. avgusta 1933 poteklo je 35 let, kar so naši prednikipijonirji ustanovili društvo sv. Barbare, št. 3 in ga izročili v oskrbo in varstvo JSKJ.

Če pomislimo nazaj na preteklih 35 let, se nobenemu ne vidi kaka visoka dolga doba zato, ker dobrega nismo dočakali, slabemu in revščini smo pa vse življenje vajeni. Če pa mislimo od zdaj za naprej na naš zlati jubilej, do katerega je še samo 15 let, bo pa marsikateri z ramo pomigal in z glavo odklonil in globoko vzdihnil, češ, ne vem, če bom dočakal ali ne. Ker izmed nas nobeden ne ve za naprej, zato smo se pa odločili, da za 35-letnico še mi skrbimo, za zlati jubilej skrbela bo že naša mladina.

Če pogledamo v društveni prvi zapisnik, kateri je bil pisan pred 35 leti, pronajdemo, da društvo in prvi odborniki imeli so trnjevo stezo in meglena pota. Takoj v prvih letih se je v društvo zavlekla influenca, ki je povzročila skoro toliko bolnikov, kakor je bilo društvenih članov. Bili so že v strahu in na obupu, toda, ne glede na levo in tudi ne na desno, so vzdignili svoje glave, napeli vso svojo moč in šli so naprej po svojem začrtanem in zaželjenem potu, po katerem so prišli do gotove zmage. To se vidi sedaj, ko se pripravljamo na proslavo 35-letnice obstanka. Da, zares zaslužijo ti možje, da se jih na tej proslavi spomnimo, sami sebe pa v prijateljski družbi razveselimo.

Naš slavni pesnik Simon Gregorčič je rekel: "kar storiš za sebe, že s teboj izgine, kar storiš za narod, ostane vselej."

Naši predniki in ustanovitelji, razen enega, že vsi počivajo, njih delo, njih trud, kar je bilo za nas in našo mladino storjeno, je pa še med nami in ostane med nami do konca dni.

Omeniti moram, da na tej slavnosti bomo imeli v naši sredi našega sobrata glavnega odbornika Franka E. Vranicharja iz Jolieta, Ill.

Na veselico vabimo vse slavno občinstvo, vsa domača bratska društva, vse naše rojake prijatelje iz Oglesby, De Pue, Joliet, itd. Za postrežbo se bo društvo potrudilo, da bo po najboljših močeh zadovoljilo vse občinstvo in postreglo vsakemu, tako, da nobeden udeleženec ne bo pozabil te veselice vse svoje žive dni.

Predno končam, moram še naznaniti sklep zadnje seje, na kateri se je določilo, da vsaki enakopravni član bo moral kupiti za $1.00 tiketov, neenakopravni član ali članica pa za 50 centov, kar prosim, da si vsaki zapomni.

Z bratskim pozdravom in na veselo snidenje na Martinovo nedeljo, dne 12 novembra v sv. Roka dvorani!

Anton Kastigar,
tajnik društva št. 3 JSKJ.

Diamondville, Wyo.

Nobenega poročila ni že dolgo bilo iz te okolice in rojaki po drugih naselbinah morda mislijo, da smo odšli že vsi v večna lovišča ali pa, da smo ta-

(Dalje na 7. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2.

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; non-members $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. IX. 83 NO. 43

Priprava za bodočnost

Vsak misleč človek mora imeti nekoliko skrbi za bodočnost. Mladina se uči, da se na ta način bolje usposobi za trdo življenjsko delo. Trgovci in industrijalci skušajo izboljšati svoje sisteme, da bodo pripravljeni na zahteve bližnje in daljne bodočnosti. Skrbni gospodarji v tem času popravljajo svoje hiše in gospodarska poslopja, da bodo uspešno kljubovala jesenskemu deževju in zimskim viharjem. Zalagajo se tudi s premogom in drugim kurivom, da jih ne bo zimski mraz našel nepripravljene. Gospodinje se preskrbijo z vkuhanim in svežim sadjem ter z razno zelenjavo in gomoljikami za dolge zimske mesece.

Farmerji orjejo svoja polja, da bodo zimski elementi imeli priliko napraviti zemljo bolj rahlo in rodovitno za bodočo rast. Ponekod so že vsejali ozimna žita, od katerih pričakujejo pridelek prihodnje poletje. Sadjarji odtranjujejo iz svojih vrtov suha in poškodovana drevesa ter jih nadomeščajo z zdravimi mladimi drevesci. Leto za letom je treba to ponavljati, ker sicer bi se sadunosniki izredčili in propadli.

Tudi mi člani J. S. K. Jednote bi morali vsaj tu in tam misliti na bodočnost naše organizacije. Ako se vsi vdamo brezbrižnosti v tem oziru, bo organizacija začela propadati. V prvi vrsti je seveda potrebno, da točno plačujemo naše društvene prispevke, ker brez teh organizacija ne more vršiti svojih obveznosti. To je tako potrebno, kot je potrebno za hišnega gospodarja, da se preskrbi z živežem, kurivom in obleko za zimo.

Toda samo to ne zadostuje. Če hočemo, da bo organizacija živa in aktivna in da bo napredovala, moramo ji neprenehoma prilivati življenjske sile. To lahko vršimo potom vednega izboljševanja društvenih poslovalnih sistemov in s splošno aktivnostjo pri društvih, h katerim spadamo. Jednota je tako agilna in polna življenja, kolikor aktivna in življenja polna so njena društva.

Največje važnosti za organizacijo pa je, da sproti polnimo vrzeli, ki nastajajo v njenih vrstah. Te vrzeli nastajajo po naravnih zakonih, toda narava jih ne bo izpolnila brez našega sodelovanja, kakor narava sama sadjarju ne nadomesti posušene jablane z mladim drevesom. To je naše delo, ki ga moramo neprestano vršiti, če hočemo, da bo vrt naše organizacije ostal v polni moči in lepoti in se po možnosti celo razširil.

Tu pride v poštev posebno naš mladinski oddelek. Tako dobro, zanesljivo in poceni zavarovanje nudi za naše in naših znancev otroke, pa mu posvečamo tako malo pozornosti! Od otrok ne moremo zahtevati, da bi se zavedali vrednosti zavarovanja in ugodnosti, ki se jim nudi z lahkim prestopom iz mladinskega v odrasli oddelek. Odvisno je od nas, da jih vpišemo in jim po letih, ko bodo malo odrasli, polagoma obrazložimo veliko vrednost podporne organizacije.

Resnica je sicer, da ne bodo vsi otroci, ko dosežejo predpisano starost, prestopili iz mladinskega v odrasli oddelek, resnica je pa tudi, da imamo dandanes najboljši pritok v odrasli oddelek ravno iz mladinskega oddelka. To bo nedvomno veljalo tudi za bližnjo bodočnost. Največje važnosti je vsled tega, da skrbimo, da se ta naša rezerva ne izčrpa, ampak, da je vedno polna do prekipevanja.

Nikoli ne bi smeli pozabiti, da je to tudi v direktnem interesu nas odraslih članov. Mladi člani, ki prestopijo iz mladinskega v odrasli oddelek, pomlajajo našo organizacijo in večajo njeno solventnost. Čim višja je povprečna starost članov odraslega oddelka, tem nižja je njena solventnost. Brez dotoka mladih članov bi se naša solventnost kmalu tako znižala, da bi bilo treba zvišati naše asesmente, če bi hoteli obdržati višino solventnosti, ki jo zahtevajo državni zakoni. To je tista točka, ki je silno važna, na katero pa menda le malokdaj mislimo. Če hočemo sami sebi dobro, moramo obdržati nizko povprečno starost našega članstva, in edini način, da to dosežemo, je pridobivanje mladih članov v organizacijo.

Najboljši vir za pridobivanje novih mladih članov v odrasli oddelek pa se že vsa zadnja leta izkazuje naš mladinski oddelek. To je tista rezerva, iz katere črpamo skoro ves pomladek našemu odraslemu oddelku. Ne pripustimo torej, da bi se ta rezerva izčrpala, da bi se izčrpal naš mladinski oddelek!

———o———

Nihče se še ni kesal, da je postal član dobre podporne organizacije, kot je naša J. S. K. Jednota; marsikomu pa je žal, da ni član iste in da je zamudil čas za pristop.

* * *

Denar, ki ga član podporne organizacije vplača kot asesment, bi se mu kot nečlanu skoro gotovo izgubil med drugimi rednimi in izrednimi izdatki, da bi ga ne bilo nikjer. Obenem pa tudi ne bi bilo zavarovalnine, ki jamči pomoč v največji potrebi.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

očete začele ščegetati umazane srajce, so svojo salomonsko postavo preklicali.

*

V Indiji so lansko leto tigri pokončali 1033 ljudi, lovci pa so v istem času postrelili 1068 tigrov. Iz tega se vidi, da tigri vendarle takratko vlečejo.

*

Francija, ki je upala zaslužiti lepe milijone z uvozom vina in likerjev v Zedinjene države, ko bo prohibicija odpravljena, se zdaj silno jezi, ker je ameriška vlada odklonila dovoljenje za tak uvoz. Francoska Marjanca naj se potrka na prsa in pomisli, da tudi mi nismo bili posebno razigrane volje, ko je Francija gladko odklonila plačevati Ameriki obroke milijardnih vojnih dolgov.

*

Nedavno sem čital v listih, da je zvezda padla na zemljo, ljudje pa so jo lepo previdno pobrali in odpeljali v bolnišnico. Da ne bo kakega nesporazuma, je treba pripomniti, da se ni utrnila navadna zvezda, ampak filmska zvezda Kathryn Crawford v Hollywoodu je padla raz okna prvega nadstropja.

*

Obor, ki sestavlja načrt za regulacijo opojnih pijač v državi Ohio, ko bo 18. amendment ukinjen, je mnenja, da bo treba nastaviti posebne inšpektorje in pokuševalce za žganje in likerje. Kandidatov za tako delo ne bo manjkalo.

*

V Montrealu, Canada, je Wilfrid Quellette tožila svojega možička, da ne skrbi zanjo. Da izpodbije to ženino trditev, je mož navedel dejstvo, da je ljubeznjiva ženica pred tremi leti, ko jo je poročil, tehtala samo 105 funtov, zdaj pa tehta 180 funtov žive vage. Sodnik je uvidel, da je 75 funtov napredka v treh letih dovolj jasen dokaz dobre oskrbe, pa je tožiteljico ozmerjal in spodil domov. Ni čudno, če se ženske tako bojijo, da bi postale debele!

*

Tekom poročne ceremonije v Northamptonu, Mass., je ženin A. P. Cole dvakrat omedlel. Kaj še bo, kaj še bo! A.J.T.

———o———

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje iz 1. strani)

legati in glavni odborniki zadnje redne konvencije.

*

Težki operaciji na ušesni kosti se je dne 19. oktobra podvrgel v bolnišnici za očesne in ušesne bolezni v Pittsburghu, Pa., sobrat Frank Maček, predsednik društva št. 99 JSKJ v Moon Runu, Pa. Zdravstveno stanje se mu obrača na boljše. Sobrat Maček je poznan kot dober družabnik in agilen društveni delavec nele v pittsburški okolici, ampak tudi drugod, ker se je kot delegat udeležil mnogih konvencij naših podpornih organizacij. Bil je delegat tudi na 14. redni konvenciji JSKJ v Indianapolisu, Ind.

*

V uredništvu Nove Dobe se je pretekli teden oglasil sobrat Anton Praznik, podpredsednik društva št. 127 JSKJ v Kenmoreu, O.

*

Zlatarska trgovina F. Černeta, ki se nahaja v S. N. Domu v Clevelandu, O., je bila v noči 26. oktobra že tretjič oropana. Vrednost ukradenega blaga znaša okrog dva tisoč dolarjev.

*

Za hitro in točno izplačilo posmrtnine za pokojnim Johnom Smoltzem, članom društva št. 30 JSKJ v Chisholmu, Minn., želi izraziti soproga pokojnika, Mrs. Mary Smoltz, priznanje in zahvalo J. S. K. Jednoti.

*

Umrl je v Pittsburghu, Pa., Ivan Smerdel, star 51 let, član društva št. 26 JSKJ in društva št. 118 SNPJ. Pokojnik je bil rojen na Premu pri Ilirski Bistrici in je bival v Ameriki 27 let. Zapušča soprogo Mary Smerdel.

V mestu Cle Elum, Wash., je umrla Marta Aristovnik, stara 15 let, učenka višje šole in članica mladinskega oddelka društva št. 167 JSKJ. Zapušča starše, tri sestre in dva brata.

V Clevelandu, O., je bila najdena mrtva na svojem domu Mrs. Mary Starc, vdova, stara 43 let. Izprva se je sodilo, da se je zastrupila s karbolno kislino, obdukcija trupla pa je dokazala, da je bila zadavljena. Istočasno so našli v hiši zastrupljenega Geo. Babića, ki je po rodu Hrvat in je več let tam stanoval. Pokojnica je bila rojena v vasi Martinjak pri Cerknici. Zapušča v Clevelandu dva sina, hčer, sestro in dva brata. Njen mož je umrl pred tremi leti.

Vsled poškodb, ki jih je dobil pri padcu po stopnicah, je v Clevelandu umrl Louis Samec, star 56 let, rojen v vasi Pricerkev, fara Struge na Dolenjskem. Zapušča soprogo, šest sinov in tri hčere. V Ameriki je bival 36 let.

V Clevelandu, O., je umrl Mihael Vodopivec, star 31 let. Rojen je bil v Št. Petru na Krasu, odkoder je prišel v Ameriko pred devetimi leti. Tu zapušča soprogo in hčerko, v starem kraju pa očeta, brata in sestro.

Na poti v stari kraj je v New Yorku ponesrečil rojak John Krumpačnik iz Kemmererja, Wyo. Našli so ga pobitega na brooklynskem mostu in je poškodbam kmalu podlegel. Pokojnik je bil rojen v Ljubnu na Spodnjem Štajersskem in star 65 let. Ker je bil nesposoben za vsako delo, je dobil od JSKJ in SNPJ odpravnino in se namenil v svoj rojstni kraj. Usoda pa mu je prekrižala račune.

Z lovsko puško se je na večer 22. oktobra tako nesrečno obstrelil rojak Martin Marovt v Kemmererju, Wyo., da je še isti večer poškodbam podlegel. Pokojnik je bil rojen v Ameriki in star okrog 23 let.

V bolnišnici v Kemmererju, Wyo., je dne 25. oktobra preminil rojak Jack Špeh, star 55 let. Doma je bil iz Bočne pri Gornjem gradu na Spodnjem Štajerskem. Ob času smrti ni pripadal nobeni podporni organizaciji.

———o———

VRTNARSTVO SEZONE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ljo. V letu ali dveh bo imel iz tega najfinejšo listno zemljo, ki je porabna za gnojilo različni zelenjavi, cvetlicam in tudi vrtni trati.

Nekatere čebulaste cvetlice lahko prisilimo k zimskemu cvetju, ako se pravočasno pobrigamo. Z delom pa je treba pričeti najkasneje v novembru. Za to so najbolj porabni široki pa plitvi cvetlični lončki, katere je treba prej dobro namočiti in s krtačo očistiti, ako so bili že prej rabljeni, da se odstranijo vse glivice gnilobe in plesnobe. Široki lončki so pripravnejši od ozkih zato, ker je vanje možno posaditi več cvetličnih čebulic, kar da obilico cvetja v vsakem posameznem lončku. Na odprtino na dnu lončka naj se položi par črepinj, da odvečna vlaga vedno lahko odteka. Na to se lahko vsuje kakšnega pol palca na debelo peska, potem pa par palcev dobre vrtne zemlje. Tej zemlji se lahko primeša nekoliko listne zemlje in drobnega peska in prav majhno količino umetnega gnojila. Na to podlago se vložijo čebulice v poljubnem redu in razdelitvi in se zasujejo s prstjo skoro do vrha lončka. Tako posajene čebulice se nato dobro zalije.

Lončki s posajenimi čebulicami se nato postavijo v hladno gredo pod okna ali, če teh ni na razpolago, se izkoplje primerne jame v vrtu, kjer voda ne zastaja, nakar se postavijo lončki v te jame in zasujejo štiri do pet palcev na debelo s prstjo. V hudem mrazu naj se to pokrije še z listjem, slamo ali deskami. Lončki naj ostanejo tako v zemlji zakopani približno šest tednov ali več, kajti čebulice morajo imeti čas, da napravijo dobre korenine. Po preteku tega časa ločke previdno izkopljemo, očistimo in jih za kak teden postavimo na tla v kleti ter jih previdno zalivajmo. Ko se pokažejo iz zemlje rumene kali rastlin, postavimo lončke na sončna okna v ne prevroči sobi. Najprimernejša temperatura je okoli 60 stopinj. V nekaj tednih bodo nas rastline nagradile z zimskim ali zgodnjepomladnim cvetjem.

Na ta način lahko uspešno pripravimo do cvetja nunko (crocus) pomladne zvončke (snowdrops), tulipane, hiacinte, dafodile, šmarnice (lilies-of-the-valley) ter bele in rumene narcize. Pri nakupovanju teh čebulic pomnimo, da čim večje in lepše so korenine ali čebulice, tem lepše in večje bo cvetje. Zarodek cveta je namreč že v čebulici.

———o———

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

s potrebnimi odbori in delovnimi močmi, da izsili upoštevanje pravilnikov in odloča v pritožbah zaradi kršenja istih.

V ŠTRAJKU obiralcev bombaža v San Joaquin dolini v Californiji je bila dosežena poravnava. Plača za sto funtov nabranega bombaža se je zvišala na 75 centov.

V CLEVELANDU, O., sta spoznana krivim poneverb bančnega denarja Sterling Smith, bivši predsednik propadle Standard Trust banke in Dale T. Winslow, bivši avditor iste banke. Proti razsodbi, ki jo je izrekel okrajni sodnik Arthur H. Day, sta bankirja vložila priziv. Preiskava poslovanja Standard Trust banke, ki je zaprla vrata že skoro pred dvemi leti, je spravila na dan škandalozno manipuliranje z ljudskim denarjem. Banka je bila nesolventna že dolgo prej, predno je zaprla vrata. Vložniki, med katerimi je tudi večje število Slovencev, še niso dobili ničesar in je dvomljivo, da bodo sploh kaj.

SPREJETJU postave o starostnem zavarovanju v državi Ohio, se posebno upira državna trgovska zbornica in pri tem straši volilce, da bodo letni izdatki za to ustanovo znašali nad 32 milijonov dolarjev. Zagovorniki starostnega zavarovanja trdijo, da je to le strašilo in da dotični izdatki ne bodo presegali 7 milijonov dolarjev letno; pri tem kažejo na nizke izdatke te vrste zavarovanja v drugih državah.

NA KONFERENCI governerjev držav srednjega zapada, ki se je te dni vršila v mestu Des Moines, Iowa, je bilo predlagano, da naj se proglasi moratorij za vse dolgove farmerjev. Predlagano je tudi bilo, da naj farmerske dolgove refinancira zvezna vlada s posojili po en in pol procenta obresti, mesto po štiri in pol ali po pet procentov.

IZVOZ BLAGA iz Zedinjenih držav v inozemstvo je v mesecu septembru letos predstavljal vrednost 160 milijonov dolarjev in je bil najvišji od decembra 1931. Uvozilo se je v mesecu septembru iz inozemstva za 147 milijonov dolarjev blaga, kar predstavlja ugodnost balance 13 milijonov dolarjev.

MEHIŠKI zunanji minister Jose Puig Casaurano, ki se je nedavno mudil na obisku v Washingtonu, je pred odpotovanjem na panameriško konferenco, katera se bo vršila v mestu Montevideo v republiki Uruguay, izjavil, da si bo na konferenci privoščil postopanje ameriških mednarodnih bankirjev. Dostavil pa je, da ima vse zaupanje v predsednika Roosevelta, da bo uvedel "new deal" tudi v odnošajih z republikami Srednje in Južne Amerike.

V PALESTINI so vzplamteli resni nemiri med Arabci in Judi in je bilo pri tem 30 oseb ubitih in nad sto ranjenih. Nemire so izzvali Arabci, ki protestirajo proti vedno številnejšemu priseljevanju judovskega prebivalstva.

———o———

NIŽINSKI DELI MEST

(Nadaljevanje s prve strani)

Clevelandu, kjer neki del kakih 20 blokov ima temna, nezračna stanovanja v polupodrtih hišah ob ozkih in nesnažnih zahišnih ulicah.

Pittsburgh ima svoj "Hill" okraj s primitivnimi hišami, Cincinnati svoj "Basin" in San Francisco svojo "Barbary Coast." Ravnatelj nekega "settlement house" je tako opisal "slum" mesta St. Louis: "O kopelih ni govora. Nikake tekoče vode, ni vroče, ni mrzle. Sobe, polne mrčesa, z razpoklinami na stenah in strehi. Slabodišeče veže, polne vlage, in nečloveška pritličja. Ob takih okolščinah ne more biti govora o snažnosti in zasebnosti in morala družine se kmalu prilagodi mizerni okolici."

Neki član Tenement House komisije, ko je inspiciral newyorška zastarela stanovanja, je izjavil: "Prišel sem do prepričanja, da bi bilo najboljše odpraviti ves New York." Ne bomo seveda odpravili ni New Yorka, ni Chicaga, ni Philadelphije ni drugih mest, ki imajo svoje "slum" distrikte. Ali ti mestni predeli se dajejo odpraviti. Da je to mogoče, se je dokazalo toliko v ameriških, kolikor v evropskih mestih. Mesto Amsterdam na Holandskem je najsvetlejši primer, kaj se da napraviti. Tamošnje stanovanjske "nižave" so bile povsem odpravljene. Mestne oblasti so proglasile 2,000 hiš kot nesposobnih za stanovanje in odredile, da se razrušijo, ter ukazale primerne popravke v 70,000 stanovanjih. Da se to omogoči, je mesto samo zgradilo hiše, kjer morejo ... vati ljudje, ki imajo ... nejše dohodke.

Dunaj je v zadnjih let... dil 60,000 modernih sta... okrajih, ki so bili popre... ši. Nekatere stanovanj... so ogromne stavbe s kop... igriščem za otroke itd. N... dinavskem, Angleškem, ... skem, v Italiji in v drug... lah je bil storjen velik na... v razčiščenju mestnih ni...

Tudi v Ameriki se po... gibanje za odpravo "sl... Delavske unije so posta... operativne delavske hiše ... nekateri bogati človekolj... bili aktivni v zgrajenju ... nih "garden apartments" ... kih najemninah. Ali to ... eksperimenti v stremlje... boljših stanovanjih širok... Zato se pričakuje, da po... federalna pomoč doprines... razvoj v razčiščenju naših ... mest.

Dr. Edith Elmer Wood ... luje v stanovanjskem ... Federal Emergency Adm... cije za javne gradnje, je ... no cenila, da strošek "sl... ako se računa, kar stane ... leznih in zločinstvu, je ... Ameriko od 4 do 14 bi... dolarjev na leto. Recimo... la je, da bi Amerika zgrad... vet milijonov novih stano... tako odpravila to potra... snago. V treh do enajstih ... si prištedili 36 bilijonov do...

Najbolj tehtni razlog ... pravo "sluma" je dejstv... problem kriminalitete mo... dino sega v stanovanjsk... ki pokvarja s svojo ok... mlade duše in jih spravl... kriva pota.—F.L.I.S.

———o———

DOBRA KUPČIJA

Popularni angleški p... Rudyard Kipling je ... prišel v neko londonsko ... sko hišo, nakupil za šest ... tov potrebščin in se ogla... blagajni s kosom popis... papirja in z besedami: ... imate 50 funtov." Blagaj... razvil papir, prečital pesem ... gledal prinašalca, spozn... njem Kiplinga in takoj ... pisatelju 44 funtov ter ... še globoko priklonil. Pe... Kipling napisal v trgovi... časom, ko je izbiral blago... gajnik je napravil z roko... dobro kupčijo. Še isti d... našel nekega zbiratelja Ki... govih rokopisov, ki mu ... kupil pesem s 70 funti.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

Ely, Minnesota

NRA

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odsek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.
Drugi podpredsednik: LOUIS M. KOLAR, 6011 Bonna Ave., Cleveland
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: LOUIS J. KOMPARE, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

b) Nadzorni odsek:

Predsednik: JOHN KUMŠE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O.
2. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
3. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet
4. nadzornik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: VALENTIN OREHEK, 70 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: JOHN ŽIGMAN, Box 221, Strabane, Pa.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Tajnik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O.
1. odbornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet
2. odbornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.

Pravni svetovalec: WM. B. LAURICH, 1900 W. 22nd Pl., Chicago

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika. Vse pritožbe in prizive naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za zvišanje zavarovalnine in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša jugoslovanska zavarovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najliberalnejše podpore svojim članom. Jednota je zastopana skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki. Kdor hoče postati njen član, naj se zglasi pri tajniku lokalnega društva ali pa piše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani. Jednota sprejema neoziraje se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. tudi otroke v starosti od dneva rojstva do 16. leta in ostanejo lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. Pristopnina za oba oddelka je prosta.

Premoženje znaša nad $1,500,000.00.

Odrasli oddelek je nad 104% solventen, mladinski nad 2,000%.

New Era — English Section of — Official Organ of the South Slavonic Catholic Union. — Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

Basketball

For plenty of action, team work and speed, the game of basketball as an indoor sport has only one equal—hockey, the sport of a thousand thrills. Chasing the elusive puck on a floor of ice, skating with breathless speed direct at the goal tender, and after a few dexterous passes the puck finds its way in the designated spot, the participants line up again to continue the contest.

Hockey, unlike basketball, is chiefly a professional game. Although there are many basketball teams organized primarily as a source of revenue, the number of amateur teams far outnumber the "pros"; while the proportion of amateur teams to professional teams in the game of hockey is exceedingly small.

The dominant factor that urges so many boys and girls to learn to play the fascinating game of basketball is the availability of gymnasiums, although the expense necessary for the construction and maintenance of "gyms" limits the number of such buildings. Municipalities with their systems of school and health centers build the greater majority of gymnasiums for the purpose of encouraging youth not only to play basketball but to indulge in beneficial body exercises.

On the other hand, the greater majority of buildings equipped for the game of hockey is subject to private ownership. Cost of construction and maintenance of such institutions necessarily depends on gate receipts, and unlike the maintenance of public property, source of revenue does not arise from the collection of taxes on real property. Hence the small number of hockey enthusiasts.

Sometimes, although rarely, nature provides natural skating ponds. In such localities the game of hockey is pursued by many. For instance, in range towns situated in northern Minnesota—known as the country of a thousand lakes—hockey, during the winter months, is as popular a sport as baseball is during the summer months in the northeastern part of the United States. Where major and minor league baseball teams flourish in summer time, major and minor hockey teams flourish in the winter time.

Range towns of Minnesota, such as Ely (home office of SSCU), Chisholm, Hibbing, Virginia and others, develop many hockey stars, some of whom gain national prominence. One in particular, Tony Prelesnik, a product of Chisholm, has played with the Detroit and Cleveland professional hockey teams.

Basketball is favored by our lodges and many local SSCU teams have been organized in the past; many more will be organized in the future. Hockey is not. The reasons are obvious, as explained in the preceding paragraphs. Financial expenditures play a leading part among our branches in determining what sports shall be sponsored. Even basketball, with the many free gymnasiums at disposal, is somewhat of an expensive venture. A basketball team, uniforms and other equipment to outfit players, requires an outlay of money ranging from $75 upward.

Many SSCU lodge teams follow the practice of retaining the previous year's equipment. Thus expenses are kept at a minimum.

The game of basketball contributes its share to cultivate and maintain a common interest in the local SSCU branch. Spectators, many of whom are members of the lodge, find this sport good entertainment; this is particularly true when members have their own lodge team as one of the participants, for under the circumstances there is a great interest displayed in every movement of the game followed by many cheers to urge their team on to victory.

Betsy Ross Lodge to Hold Card Party

Cleveland, O.—The Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU, will hold a card party on Saturday, Nov. 4, at the home of Bro. George Kovitch, 364 E. 161st St. Card games such as pinochle, 66 and many other interesting games will be played. The card party will begin at 8 p. m.

Very suitable prizes are to be given away to the one winning the most games, as well as to the highest scorer in the respective games that are to be played.

Cordial invitations are extended to everyone; each member is urged to bring his or her friend with them to the party, as the more, the merrier.

Admission to the affair will be only 20 cents, which is a very reasonable price. A very good time is assured to all attending.

John P. Lunka, Sec'y,
No. 186, SSCU.

Don't worry about what the world thinks of you. The world has several billions of other people to think about.

Harvest Dance Sponsored by Lodge Zvon

Chicago, Ill.—One of the outstanding events of the season in SSCU circles of Chicago will be held next Saturday evening, Nov. 4, by Lodge Zvon, No. 70, when it will present the Fall Harvest Dance.

A large crowd is anticipated for this mammoth occasion, and for this reason the large school hall, situated on the corner of Cermak Rd. (22d St.) and Lincoln St., has been secured.

Admission to the Harvest Dance is only 25 cents. Door prize given.

All SSCU members of Chicago, their friends and the general public are cordially invited to attend Lodge Zvon's Harvest Dance. Excellent entertainment has been provided, and the committee in charge assures each guest of a wholesome evening of fun.

Members of Lodge Zvon are urgently requested to co-operate 100 per cent in informing their friends of the Harvest Dance. Each member will be charged for one admission, regardless of attendance, as decided at the lodge meeting.

Watch Our Smoke

Cleveland, O.—In these few paragraphs I will endeavor to answer the two most pertinent questions of late. The first question is, "Why are the G. W.'s so inactive?" The second is, "Are they going to remain inactive?"

It is a fact that the George Washington Lodge has been very inactive during the past months and this inactivity is due largely to the lack of co-operation. Those of you who are active in your lodge know that a few cannot carry on without the co-operation of the rest. The few, who are active, soon get tired of doing all the work and they stop also. The George Washington Lodge has members who are more capable than the few, but you never see them around. Same faces, same voices, same workers month in and month out. We want new faces and new voices at our meetings. We want co-operation. We want a one hundred per cent attendance at all future George Washington Lodge meetings, dances, etc.

Our George Washington Lodge will no longer be inactive. We are coming through and we're going to wreck all barriers that have been holding us back.

On the eve of Wednesday, Nov. 22, the George Washington Lodge is sponsoring another Pep Night meeting and dance; admission is by "invitation only" and tickets may at the present time be secured from G. W. members and Secretary Charles F. Kikel, 6526 Schaefer Ave, and also from non-members. In the next issue of the New Era you will also be informed how else you may secure these tickets. These tickets are on sale at 5 cents each. Absolutely no tickets to be sold at the door. Frank Kalister will furnish the music.

The Pep Night meeting and dance program will be something new. Brother Dr. Anthony L. Garbas will be toastmaster. About nine acts of vaudeville, such as tap dancing, singing, solo dancing, etc., will make up the program, with interesting speeches in between acts by Mr. Ivan Zorman, "Heinie" Martin Antoncic, Ed Kovacic and Janko Rogelj.

The committee assures you of a very good time.

For further details watch the New Era and Journal and Observer.

The George Washington Lodge extends its invitation to all SSCU members and friends.

From now on "Watch Our Smoke."

Frank "Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

Feats of Strength

Breaking bars of iron, lifting huge weights, driving nails through a 3-inch plank with his bare hands, and holding 16 men in a tug-o'-war are only a few of the feats which Wilfrid Briton, a Bradford-born boy of 20 years of age performs. Other little evidences of strength which Britton looks upon as being "all in the day's work" are the expanding of giant chest expanders and the lifting of a piano. Fastening a chain to the front axle of a bus, which contained 30 passengers, he gripped with his teeth a leather thong attached to the chain and proceeded to draw the bus along a distance of about 15 yards amidst the cheers of the spectators.

BRIEFS

Valuation report of our S. S. C. U. for the year 1932, made to the Insurance Department of the State of New York, shows that the Adult Department of our Union enjoys a solvency of 104.389%, as compared with 104.495% for the year 1931 and 104.570% for the year 1930. Solvency, according to the Insurance Department, "indicates that, on the basis of the N. F. C. and American Experience Table of Mortality with interest at 4%, the future assessments of the society, at the net rates, now being collected, together with the now invested assets, as sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margin of safety of $154,495.38 (or 4.39 per cent) over and above the statutory standards." Juvenile Department enjoys a margin of safety of $100,330.69 over and above the statutory standards. The valuation report indicates that our S. S. C. U. is resting on a strong and sound financial structure—a good point to bring out when advertising the S. S. C. U. to outsiders.

Slovene Mutual Benefit Association (S. D. Z.) held a special convention in Cleveland, O., last Sunday, Oct. 29, in the Slovene National Home on St. Clair Ave. The convention, which was of one day duration, accepted the American Experience Table of Mortality as a basis for payment of assessments for death benefits. Our Union adopted the American Experience Table at its 14th regular convention held last year and employs it in its Class AA death benefit. Delegates and supreme officers of S. M. B. A., numbering 103 individuals, comprised the same personnel that attended the last regular convention.

Mrs. Mary Starc, 43, was found dead in the closet of her home at 1513 E. 38th St., Cleveland, O., last Friday. At first the police believed Mrs. Starc died of suicide, as a bottle of poison was found near her body, but careful investigation disclosed markings of strangulation that induced police to believe that murder had been committed. Earlier in the day Mr. George Babik, age 52, a boarder, was found dead in his bed, the result of poisoning. The two bodies were found by Louis Starc, 15, and his brother Anton, 23, sons of the deceased.

Six Slovenes are candidates for election as councilmen and judges of the City of Cleveland to be held next Tuesday, Nov. 7. Frank J. Lausche, present judge of Municipal Court, is running for election for a four-year term, while John L. Mihelich is seeking the office of chief justice. George Travnikar is a candidate for councilman of the Second Ward; William J. Kennick and John M. Novak, candidates of the 23d Ward, and Anton Vehovec, candidate of the 32d Ward. Emil J. Crown, Croat, is seeking the office of councilman in the 31st Ward.

According to reports, Louis Adamic, author of note, is contemplating a tour of lectures to be made in principal cities from coast to coast. His topic will be the immigrant and the problems confronting him.

Five leading American magazines are to carry articles written by Louis Adamic. Travel Magazine will publish Adamic's work in its November, December and January (1934) issues; American Magazine in its February, 1934, edition; Women's Home Companion in March, 1934, publication; Harper's in the November issue, and Yale Review in the December issue.

Tit for Tat

Ely, Minn.—Well, folks, here we are, in the midst of the big, bad city; it is a cold, wintry evening—not a soul is in sight—the hum of a high-powered motor car is heard in the distance—it is coming closer and closer—here it is! It comes skidding around the corner. Two shots are heard. The door opens. A figure, tall and slim, is thrown into the street. This figure draws himself straight up to his six feet two, snaps his fingers at the retreating car, and, oh, gee, oh, gosh, if it isn't your Little Stanley with you once again.

And right now Little Stan is interested in this infernal gang war. Mr. Progar, I have a soft, yielding heart, so I must protest against you placing your little brother, Stanley Ray, into the danger zone; w-why, he might get shot! Please heed my "woids," it would make me feel badly if something did happen to him. Heh! (Only one giggle that time.) But, seriously, we'll consider Stanley Ray is O. K. (Who's afraid of the "teenie-weenie" wolf!)

Say, Frank, did you hear the latest? No? We'll, I'll tell you. The people are going to wage a personal war against all columnists and they promise to exterminate all on sight (I haven't been sighted yet). You and the other three bachelors better get in the huddle and think up a fast one to come out of this fracas (snicker-snicker).

Yeah, about those five buck words. I was just thinking, what could have been the cause of your complete knowledge of all those high-pressure words—you must have swallowed a dictionary. Let me know how you prepare the dictionary menu, will you? And if you keep slinging the vocabulary at me, I'll use it for hash.

When you "gents" are in the great hot palace, I will try to remember you in your predicament, and will use my influence in the city of Ely to send you all our surplus snow. We have plenty of snow on hand right now, and maybe the blankety-blanks in the hot palace will help you build all of those skating rinks—ha, ha!

Last Saturday, Oct. 21, I heard the Minnesota U. Gophers beat those famed Pitt Panthers. (Who's afraid of the big bad wolf?)

Well, Frank, be a good boy, and don't forget to say good night before you turn in. Pleasant dreams, Frankie, old dear!

And now I'll give you all my personal attention. You know, I was thinking that you may be "kinda" mixed up as to where we Gophers derived our name. Well, I'll give you the "low-down."

The Gophers are all members of the Sacred Heart Lodge, No. 2. The older members, looking into the future, deemed it a wise plan to let the younger members have a club of their own—and this is it.

Well, friends, I hear the hunters' guns booming in the distance. (Quite a transfer from a bid, bad city to the great northern wilderness of Ely.) It is the hunting season, so I'll have to get "me" some "boids" (partridges), and also some zajce (rabbits). But don't worry, I'll be back soon with lots of news about our lodge meeting, our dance, and ever so many other things. So, until then, I got to go. (With apologies to Betty Boop.)

P. S. And don't all you Gophers forget to come to our next regular meeting on the first Friday of November. There will not be any 10-cent charge. The new officers will take charge. A great time is assured. Be sure to leave Friday, Nov. 3, open.

Stanley Pechaver,
No. 2, SSCU.

Juvenile Member Succumbs to Illness

Cle Elum, Wash.—Sister Martha Aristovnik, 15, passed into the great beyond Sunday, Oct. 22, after an extended illness resulting from sugar diabetes.

Martha was born June 18, 1918, at Roslyn, Wash., and attended the second year of high school at Cle Elum. She was a member of the Juvenile Department for more than three years.

The funeral ceremony took place Tuesday, Oct. 24, and the burial at Cle Elum Cemetery. Six brother members of the Juvenile Department served as pall bearers.

Raymond Kladnik Jr.

The 12 Leading Women

Who would you consider if you were to list the 12 leading women in America who have made the most valuable contributions to American progress in the last 100 years?

As the result of a nation-wide contest conducted by the National Council of Women in an effort to ascertain whom American women consider their 12 leaders we have this list: 1. Mary Baker Eddy; 2. Jane Addams, founder of Hull House in Chicago; 3. Clara Barton, founder of the American Red Cross; 4. Frances E. Willard, founder of the World W. C. T. U.; 5. Susan B. Anthony, suffrage leader; 6. Helen Keller, noted deaf and blind author; 7. Harriet Beecher Stowe, author of Uncle Tom's Cabin; 8. Julia Ward Howe, poet, patriot and author of the Battle Hymn of the Republic; 9. Carrie Chapman Catt, leader of suffrage movement when amendment was passed; 10. Amelia Earhart Putnam, aviatrix; 11. Mary Lyon, founder of Mt. Holyoke College; 12. Dr. Mary E. Woolley, president of Mt. Holyoke.

Dr. Jane Adams, second on the above list, has made up her own list (which does not contain her own name) of outstanding leaders. Her list includes: Lucy Stone Blackwell, founder of the Lucy Stone League; Julia C. Lathrop, social worker; Florence Kelly, founder of the Consumers' League; Dr. Alice Hamilton, professor of medicine at Harvard; Florence Sabin, anatomist, engaged in research work at the Rockefeller Institute; Lillian Ward, recently head of the Visiting Nurses Association of New York; and from the National Council's list: Harriet Beecher Stowe; Julia Ward Howe; Frances E. Willard, Susan B. Anthony, Carrie Chapman Catt and Mary E. Woolley.

Slovene From U. S. Must Serve in Jugoslav Army

(Reprinted from the Cleveland Press, Issue of Oct. 30, 1933)

By Theodore Andrica

The sad case of a Cleveland-born Slovene who cannot return to the United States because the Jugoslav authorities want to enroll him in their army came to my attention when I visited Ribnica, near Ljubljana, one of the centers of Slovene emigration to Cleveland.

John Skrabec is the young man's name. He went to Jugoslavia three years ago when his parents returned to their native village, Hravaca. John's brother, Anthony, and an uncle still live in Cleveland, at 5710 Bonna Ave.

He is working now in the co-operative store in Ribnica, where I visited him.

Young Skrabec wants to return to Cleveland, but Jugoslav military authorities take the attitude he is a Jugoslav citizen, although he was born an American. The truth of the matter seems to be, however, that Skrabec took part in some political activities, to the displeasure of the authorities.

Young Skrabec was more than glad to speak of Cleveland and promptly took me to the homes of other Ribnica people who have relatives in Cleveland. Our first visit was to the dry goods store of Mrs. Mary Pust, whose son, Joseph, lives at 1128 E. 71st St. Mrs. Pust has a brother in Cleveland, too. He is Mathew Krizman of 6030 St. Clair Ave.

Then we visited the home of Mary and Jenny Novak, whose sisters, Frances Novak and Agnes Zobic, live at 6315 Glass Ave. The two sisters were busy making noodles and were rather reluctant to pose for pictures, because they were in their "working dresses."

Young Skrabec then took me to Hravaca, a small village next to Ribnica. His father, a former Clevelander, is mayor of Hravaca. I noticed a marble tablet on the wall of one of the houses. It was a plaque marking the birthplace of Stanislav Skrabec, a famous Slovene bishop. Practically every house in Hravaca has some relatives in Cleveland. Skrabec mentioned only a few at random: Mary Krozar has two sisters, Fanny Cuk and Jenny Franovich, and a brother, Frank Pucel.

We went to the next village, Gorica Vas, to see if Mrs. Jera Nosan was at home. We did not find her, but young Skrabec told me she had three sons and a daughter in Cleveland, at 5710 Bonna Ave.

LIGHTNING

The popular belief that the fertility of the soil is increased in spots where lightning strikes probably has some scientific basis. The electrical shock may have an effect in rendering the minerals in the soil more soluble and making the elements of fertility more available to plants. This belief is only distantly related to another one, namely, that lightning fixes nitrogen and that the general soil fertility is improved through this fixation.

Movie Director: Ever see a cow?

Applicant: Yes, I've been around 'em all my life.

Director: I'm afraid you won't do. We want somebody to take the part of a cowboy.

The Character and Civilization of the Old Slavs

Translated from Lubor Niederle's "Manuel de L'antiquite Slave"

By A. J. KLANCAR

III

The civilization produced under the conditions which came into a state described could not attain to a high degree. The Slavs have undergone a retardation of which we have seen the essential cause: certainly not to an ethnic inaptitude but the geographic position of their first habitat, far from the great centers of antique civilization in the unfertile regions where the task of clearing absorbed all their activity. Consequently, they came to show their faculty of adaptation in drawing largely from the treasures of Roman and German, Greek and oriental civilizations, when in the seventh to the ninth century they could be discovered in permanent contact with these civilizations. If they could not create since then some new and original production, they nevertheless developed a product conforming to the spirit and the technique of the great peoples who had influenced them. From the same artistic point of view this product was not known to be styled primitive: it gave proof of their taste and experience with the manual arts. It is in knowing what to receive and how to assimilate diverse learning, in order to make a people progress in turn, that a race may affirm all its merits in the domain of civilization.

The stage of civilization at which the Slavs had arrived in the 10th and 11th centuries was not singular; besides, there has never been a Slav civilization absolutely united even before the historic period. This implies that the great distribution of the Slav peoples in the two spheres of culture, the western and the eastern, is not only the result of their ulterior history, but also of the period which extends from the ninth to the eleventh century, during which the Slavs absorbed most of the foreign elements. It is therefore at once the work of the preceding centuries and of prehistory.

If the habitat of the Slavs before the Christian era existed between the Oder and the Dnieper, for a long time before, from the beginning of the age of bronze—the oriental part of this habitat, that one which adjoined the Oder and the Dnieper, was subject to other influences, and received some share other than from the oriental region situated between the Carpathians and the Dnieper. The influences of the culture of this age of bronze, those of Hallstatt, that of the Gaulic culture of the Rhine and the Maine, those of the inferior Elbe and of the Baltic Sea—in spite of the relative weakness with which the Slavs resisted—contributed to form a civilization different from that which was produced in the oriental region, the influences of the aborigines of the steppes, of the Scythians, of the Sarmatians, of the Finns and finally of all the Orient, not to forget to mention Byzanthia. Consequently, before long the Slav countries of the West belonged to the zones of civilization of Western Europe and of Central Europe, just as the countries of the East belonged to the Greco-oriental civilization. From the point of view of civilization such is the essential matter of the prehistory of the Slavs.

LE FIN

It's the man's own push that generally gets him a pull.

Home Owners' Loan Corporation

Foreclosures Stopped

The Home Owners' Loan Corporation announced that 2,451 impending foreclosures on urban home properties to a total value of $6,991,006 were prevented as a result of its activities during the week ending Oct. 6, according to field reports mailed from state and branch offices nationally on that date.

This brings the total number of foreclosures avoided from the beginning of the corporation to 17,957, with dollar volume of $48,753,061. Simultaneously it was announced that the state and branch offices of the corporaiton had during the week of Oct. 6 tentatively approved 7,129 individual applications for urban home loans from the corporation to a total volume of $18,795,272. The total number of individual loan applications tentatively approved nationally up to Oct. 6 was 63,816, totaling $179,880,468.

This dollar volume is 12.6 per cent higher than the total of tentative approvals up to Sept. 30.

Independent Refunding Aided

A total of 1,148 loans with a dollar volume of $3,250,097 had been completely paid out up to Oct. 6, and the respective transactions closed on the corporation's books. The number of loans closed during the week was 357, amounting to $996,465, an increase of 45.9 per cent over the number of individual loans paid out from the beginning of the corporation's activities to Sept. 30.

In addition to the 17,957 foreclosures averted up to that date, applications for mortgage loans numbering 1,080, with dollar volume of $3,167,459, were withdrawn after being filed, it was announced. Withdrawn applications represent those cases in which the corporation, through its local offices, has assisted home owners successfully to negotiate extensions of existing mortgages or in refinancing these mortgages outside the corporation. The number withdrawn during the week ending Oct. 6 was 348, an increase of 66.5 per cent over those withdrawn the previous week.

A statement by the corporation emphasized that the extent to which home owners are helped in this manner is considered second in importance only to the actual loans of the corporation itself.

Mortgage Reductions Up

The greatest percentage increase for the week in loans tentatively approved by local offices of the corporation came in loans approved with reduction of existing mortgage indebtedness. During the week ending Oct. 6, the number of loans in cases where the mortgagees were willing to accept less than the unpaid balance of the loan was 1,178, an increase of 354, or 43 per cent over the week ending Sept. 30.

Up to Oct. 6 the total number of loans dealt with in this group was 3,776.

Loans tentatively approved to date without reduction of mortgage indebtedness rose from a total of 54,091 on Sept. 30 to a total of 60,042 on Oct. 6, representing an increase of 11 per cent. The aggregate dollar volume in this class to Oct. 6 is $169,593,861.

Up to Oct. 6 a total of 14,111 applications were rejected by the local offices of the corporation. This amounts to 22.1 per cent of the applications tentatively approved.

Among those rejected, 11,002, or 78 per cent of rejections, were ineligible under the terms of the Home Owners' Loan Act, and 3,109, or 22 per cent, were ruled ineligible after appraisals had been made by agents of the corporation.

Out of the total of 1,148 loans closed to Oct. 6, 1,113, or 97 per cent were consummated by exchange of existing mortgages for Home Owners' Loan Corporation 4 per cent bonds, while only 35, or 3 per cent of all loans closed, represented cash loans. Of the cash loans 14 were for the payment of taxes or for necessary maintenance on unencumbered property, and 21 represented cash loans to mortgagors for the payment of mortgages of less than 40 per cent of the appraised value of the properties.

Are You Doing Your Part?

Our Union is conducting a national campaign for new members. As an inducement it is offering the following prizes:

$4.00 for every member enrolled in a $2000 death benefit.
$3.50 for every member enrolled in a $1500 death benefit.
$3.00 for every member enrolled in a $1000 death benefit.
$1.50 for every member enrolled in a $500 death benefit.
$1.00 for every member enrolled in a $250 death bnefit.
$.50 for every juvenile member enrolled.

All new members enrolled must remain in good standing for one year.

With such splendid inducements offered by our Union English-speaking members have a real motive to interest outsiders into becoming members of our splendid Organization.

Lodges have excellent opportunities to stage membership campaigns of their own, in conjunction with the national campaign. If it is a contest between members of the opposite sex, the losers, whether it be male or female, always have the consolation of realizing prizes from the Organization itself.

What lodges are going to be the leaders in this movement?

What members are going to take leading parts?

Cosmetics Not New

They call her an "old-fashioned girl" if her freckles show and her hair is still its natural color, and "modern" if her countenance resembles the dining room wall paper the day after Junior got those water-colors for his fourth birthday.

But they have it all twisted. The art of gilding the lily goes back to the dawn of history, and probably much farther, for civilization has no monopoly on personal decoration. The fact is that the more primitive a race, the more it goes in for fixing itself up. The truly modern girl is the one who can use makeup so it appears natural, or who can dispense with it altogether and still appear presentable.

The first reliable record as to the use of cosmetics dates back to the first Egyptian dynasty, between five and six thousand years ago. They no doubt "made up" before then, but at that time they started burying the ladies with all of their war paint; on the theory, no doubt, that they might possibly want to vamp someone in the next world.

Owing to the extreme dryness of the Egyptian climate many jars, dishes, and other cosmetic containers left in the tombs have come down through the ages, with their contents, although thoroughly dried, intact enough to permit analysis. From these we gather that myrrh, spikenard, frankincense and sesame, almond and olive oils were used. Kohl, a product of antimony, was also used to blacken the eyelids, lashes and brows. The under side of the eyes was painted green. These were applied with a special stick, speciments of which are common in tombs.

Egyptians also used rouge, a depilatory, barley flour and butter for pimples, and pumice stone for whitening the teeth. White lead and chalk were used for whitening the skin. The hair was bleached, and women used henna for staining the hands and feet, as they still do in Egypt.

The ancient Romans used almond, rose and quince perfumes as well as flowers, spices and gums mixed with olive and sesame oil. English ladies at the time of Queen Elizabeth would take hot baths to induce perspiration, and would then wash the face in oil to give a ruddy complexion. Mary Queen of Scots is said to have introduced the expensive beauty aid of bathing in wine, but the poorer ladies used milk.

In 1770 Parliament enacted a decree which read, "That all women of whatever age, rank or degree, whether virgins, maids or widows, that shall, from and after such Act, impose upon, seduce, and betray into matrimony, any of his Majesty's subjects, by their scents, paints, cosmetic washes, artificial teeth, false hair, Spanish wool, iron stays, hoops, high heel shoes, bolstered hips, shall incur the penalty of the law in force against witchcraft and that the marriage, upon conviction, shall stand null and void."

Napoleon, who was very susceptible, encouraged the use and manufacture of cosmetics, and Josephine is said to have introduced many Martinique cosmetics. It was at this time that the French cosmetic and perfume business got its start.

In early American life powdered chalk and fresh-cut beetroot were the usual powder and rouge, and the juices of roses and other flowers were used to dye the cheeks. There are now over a thousand brands of face powder alone registered in the United States. That staple is the key to the cosmetic industry, rouge being merely colored face powder. Early powders were made of lead and arsenic salts, or more commonly, bismuth. The first two were cheaper and whiter, but were slightly poisonous. Bismuth had the disadvantage of turning brown under artificial light. In 1866 Henry Tetlow first used oxide of zinc as a base for face powder, and this is still used in nearly all formulas.

Cosmetics got their real start in the United States during the war, and in a few years girls were making their toilets in public unabashed.

It soon grew apparent that cosmetics were used by some for themselves alone, without regard to whether or not they would increase beauty. They were the style, and were smeared on indiscriminately, although in many cases they made the user look positively hideous.

Things now seem to be changing for the better. Girls seem to be using cosmetics as subtle aids to beauty rather than a mask. If it were not for the hideous fingernail dyes, things would be almost back to normal.

—Pathfinder.

Horse and Buggy Etiquette

People who are in doubt about how to behave on all sorts of occasions can always fall back on that sure-fire adviser called "Hill's Manual," edition of 1880. This book was sold by the old-time book agents at $5 a copy. The agent would visit a school and get the teacher to let him talk to the students and show them the splendid wood engravings with which the manual was embellished. Even pupils whose families could not afford an appropriation of $5 for such purposes got a great deal of benefit just from peeking through the pages of this humdinger among social reference works. Millions of Americans patterned their whole future life according to the elegant rules by Mr. Hill.

Now that autos are being dismantled and the populace are going back to horses and mules it is important to see what Hill's Manual has to say about "the etiquette of carriage riding." In helping a lady into a carriage, the gentleman gently and gracefully assists her. He should not handle her as if she was a sack of potatoes. She enters the carriage first, and when alighting it is she who descends first.

He should see that her skirts or shawl are not caught in the wheels. It is proper for him to wear a high hat if it is a pleasure ride—but he should not think so much about his own looks that he forgets to keep a firm hold on the lines. He should not use the whip on the horses, but may have one along in order to shoo flies off the steeds if it is the fly season.

He must on all occasions preserve his gentlemanly behavior. He should not stop his rig in front of a saloon or at a corner where loafers loiter and make remarks. Nor should he bandy greetings or jibes with his friends whom they may pass. He should not try to show off too much, even though the lady may be a belle. He should not expect her to alight in a muddy place, but should drive up to a horse-block for the purpose.

After the lady has alighted at her place of residence, she may say to him: "Thanks for the buggy ride!"

—Pathfinder.

VACUUM

A complete vacuum would contain absolutely nothing, but a complete vacuum has never been obtained. Most so-called vacuums, such as exist inside incandescent bulbs, contain a few atoms of the elements which comprise air.

Go to it and do it. Beautiful plans will never put butter on your bread.

Success comes to many by chance, but they always give themselves the credit.

"TENTH BROTHER"

By Josip Jurčič

Translated from the Slovene Text by Joseph L. Mihelič

(Continuation)

"'I do not know you now! I do not care for a beggary woman, especially an ugly one!' These were the last words that he spoke to her. This experience was enlightening but costly, she almost gave her life for it.

"When she recovered from the fever, another disease became apparent—insanity. Health and sanity returned to her for a time when I was born, but not for long, and all through her life there were periods when insanity returned.

"Though she had proof of her marriage with Dr. Kaves, yet she did not care to sue him—she still loved the scoundrel; and even if she did want to sue, she could not do it, because Kaves became frightened and left the province, when my mother was lying ill and almost dead. Where he disappeared, no one ever knew.

"At first my mother lived in the city. But she soon saw that her small property could not last long. She moved with me out in the country among the peasants. Her relatives who had inherited Strug's property instead of her, offered her aid, but she did not care to take it.

"I was her only happiness. Only once I remember—when the dark shadow again covered her mind, and I, a four-year-old boy, looked cryingly at her strange face, and listened, in deadly fear, to her wild, incoherent ravings, not knowing how to explain them—that she pushed me away and shouted, 'Get away, you are his!' but in the next moment her mind cleared, and pressing me to her bosom, she exclaimed eagerly, 'No, no, you are mine, only mine!' If I would live to a hundred years old, I could not forget that incident.

"After I grew older, she taught me reading and writing. Also she was continually telling me that I shall go to a university and become a learned man. This did not appeal to me. I preferred roaming in the fields and woods to studying. But then my mother herself was unknowingly taking away from me the joy for learning, and prepared me for a useless life. This was especially true on those occasions when her illness returned and she, unknowingly, was telling me everything that I told you already, only more and in greater detail. In this manner I began to hate the man who gave me the life, but who destroyed so mercilessly the happiness of my mother. Already as a young boy I wished that I could get hold of him, so that I could treat him as he treated my mother. Only to please her I prayed with her every evening for my father's temporal and eternal happiness.

"The older my mother became, the less frequent were the attacks of her illness. In her last year I could tell when her sanity left her only by her talkativeness, and that she was telling me about my father of whom she otherwise never spoke.

"'You, too, are going to be learned just like he!' she spoke at such occasions. — 'You will talk even smoother and sweeter than he! Lying and cheating, you will learn, too, oh, and even poisoning people, just like your father you are going to learn. But you must not do this, because it is sin! He sinned greatly,! You will be different, you will not be like your dad. He had no heart nor love.'

"In this manner she spoke to me. I began to hate the school, because I thought that all the learned people were like the one whom my mother called father.

"I was 14 years old when sent me to a city school. taught me a great deal, so I could get along easily in school.

"Her money she had left the peasant with whom lived. At that time there yet enough of her money so that I could support so for a few years. As for my mother had the intention asking for aid from her atives who a few years before had offered it to her. But was not necessary.

"Hardly had my mother with tears in her eyes, leave of me, admonishing the same time to be good study hard, when I read that I was too used to her come accustomed to strangers. A week later I was already my way home—or, as I did have a home in the true of the word—to my mother coming to her, I found that was just like I, that she night and day after me. was glad to see me, although she scolded me at the same time. She begged me to remain but it could be seen that would like to have me stay her.

"Finally, we agreed that shall stay out of school year yet, but that in the time I shall study diligently with her; and that the following year I shall return to city school for good.

"But she never lived to the following year. I thought that I shall have her for Oh, if I could see her once on this earth, only once would go on my knees to end of the world!—"

Up till here Martinek telling calmly; only occasionally, it could be seen, that reminiscence of this or that cident aroused in him a feeling which he could control difficulty. But now he at grew silent. For a while muscle moved in his face, then a large tear crept out his eye, and he cried like child.

Lovre was moved. He membered his own parents he asked himself, "Do honor your mother as much this one honors her memory How much deeper and greater feeling has this man at many a cultured person glance with disdain, and him of not being capable having finer feeling than lower animal."

"That same winter my mother became seriously ill," tinued Martin. "Before I realized I saw her lying dead as if I had fallen from the I was alone, without relatives or friends!

"On her deathbed she me her letters and other documents. With these she told to find and make myself known to my father, your uncle. 'When you shall be in great need, him,' she was telling me; him that I beg him that should make good on you wrong which he did to me; him also that I forgave everything.'

"This last request of her have never told him. Therefore, I am begging you, cousin—but you are probably ashamed that I call you in this manner?"

(To Be Continued)

DISQUIETING THOUGHT

He: Darling, let us keep our engagement a secret!

She: Yes, love—but I must tell Lily. The horrid creature said I should never find a man foolish enough to marry me.

DOPISI

(Nadaljevanje z 3. strani)

…ez glavo zaposleni, da nih… vtegne niti vrstice zapisa… Pa ni eno niti drugo. Pre…govi rovi še vedno slabo ob…ujejo, dasi se nahajamo tik …d zimo in bi morali biti rav…daj najbolj zaposleni v pre…govnikih. Najboljše še obre…jejo premogovniki Kemmerer …l Co., namreč po pet dni v …nu; drugi obratujejo dva do …i dni na teden. Torej NRA …nkrat še ne pomaga dosti v …okolici.

…udi na društvenem polju ni …kega napredka; glavni …k za to je slabo obratova… premogovnikov.

…red kratkim smo iz tega …olja izgubili kar tri rojake. …i je bil John Krumpačnik, …e je poslovil od nas 8. ok…a t. l. ter se podal na pot v …o domovino. Vsled bolezni … bil nesposoben za vsako de… Bil je star 65 let in dolgo…i član JSKJ in SNPJ; od …h imenovanih organizacij je …l odpravnino. Sreča pa mu …ila naklonjena, kajti na po… stari kraj je v New Yorku …srečil. Našli so ga pobite… na brooklynskem mostu in …posledicam poškodb kmalu …legel. Ni pa znano, da-li je …napaden ali je tako ponesre…. Pokojnik je bil doma iz …nega na Spodnjem Štajer…m.

…rugi tukajšni rojak, ki se …nesrečil, je bil Martin Ma…, star okrog 23 let, rojen … Ameriki in član KSKJ. Na …r 22. oktobra, ko se je vrnil …a, se je tako nesrečno ob…il s puško, da je poškodbam …sti večer podlegel.

…retji rojak, ki je za vedno …snil oči, je bil Jack Špeh, … v vasi Bočna pri Gor… Gradu na Spodnjem Šta…em, star 55 let. Po večletni …ni je dne 25. oktobra pre… v Kemmerer bolnišnici. …su smrti ni pripadal nobe…dporni organizaciji. — …ko padamo, list za listom, …je tak zakon narave. Naj … pokojnikom ohranjen blag …min in naj jim bo lahka …riška gruda!

Anton Tratnik.

Barberton, O.

Naš Ameriško-Slovenski Dr…janski Klub bo imel sejo … 5. novembra ob 7. uri zve… v dvorani društva Domovi… Za zadno sejo se ni moglo …ti vse potrebne informaci… zlede volilnih listkov. Za se… sejo se bo preskrbelo …ce (sample ballots) istih. Potrebno je, da se vsak vo… informira o vsem onem, …vsebujejo volilni listki, še …no gre na volišče. Seja dne …novembra bo dosti bolj važ… kot ona, pri kateri so bili …zoči kandidati. Želi se, da …dete vsi volilci naše narod… na sejo.

Anton Okolish, tajnik.

Cleveland, O.

Volilcem v pomislek v Cleve…du in Ohio. Kdo še ni sli… izmed Slovencev, oziroma …goslovanov, da bo pri letoš… volitvah 7. novembra se …lilo za starostno pokojnino! …r bo imel vsak priliko, da …suje za ta pomembni zakon, …im priporočiti nekaj, kar ni …goče vsakemu znano. Po …jemu prepričanju je, način, … katerem se bojuje ta boj za …rostno pokojnino je najpra…ičnejši, najčlovekoljubnejši, …r boj brez političnega ozadja. …o je boj za pravico, do katere …mo upravičeni, katero pa nam …gotovi elementi zanikajo. Pre…ričan sem, da so ti elementi …postavili vse moči, da prepre…čijo sprejem tega zakona. In … elementi so The Ohio Chamber of Commerce, the Ohio Manufacturers' Association, the Ohio Farm Bureau Federation, … Ohio Grange. Te grupe so …bile, so in še bodo delovale proti sprejemu tega nad vse važnega zakona, kot vseh zakonov, kateri predvidevajo d e l a v c u vsaj malo pravic. Te grupe, za katere delavci pripravljajo bogastvo, se ne spomnijo niti z drobtino, temveč jo celo odrekajo, ko delavec prosi zanjo.

Te grupe se poslužujejo vseh zvijač, kot je to pokazal the Cleveland Plain Dealer, pod katero kontrolo je ta časopis. Ta časopis priznava, da je starostna pokojnina edina pravega namena za sedaj, za skrbeti za stare osebe, in najpravičnejša, toda ne sedaj. Vprašanje nastane: kdaj pa, ako ne sedaj?

Mi potrebujemo starostno pokojnino sedaj, takoj, in ker imamo priliko, da si jo priborimo z lastno eneržijo, brez da klanjamo ali prosimo, ako glasujemo na dan volitev za ta prepotrebni predlog, starostno pokojnino. Zato apeliram na naše slovenske, oziroma jugoslovanske volilce v Clevelandu in v Ohio, da na 7. novembra gotovo glasujejo za ta zakon. Ne poslušajte nasprotnikov, kateri vam skušajo natveziti, da se bo moralo povišati davke na vaša posestva. To ni resnica, davke se bo povišalo na velike dohodke in na zapuščine, katerih pa vi ali jaz ne bomo deležni. Deležni pa bomo nekaj od tega, kar danes produciramo za kapitaliste, ako pomagamo, da se sprejme ta zakon. S tem pomagamo tudi našemu članstvu pri naših bratskih organizacijah, kot organizacijam samim, da bodo lažje zmagovale breme, za pomoč naših ostarelih bratov in sester.

K sklepu vam še enkrat kličem: na 7. novembra vsi na volišče in vsi glasujmo za starostno pokojnino!

Anton Vehar,
član društva št. 37 JSKJ.

Chicago, Ill.

"Harvest D a n c e" društva Zvon.—Kot že poročano, društvo Zvon, št. 70 JSKJ, priredi veliko jesensko veselico (Harvest Dance) prihodnjo soboto, 4. novembra zvečer, v veliki šolski dvorani na vogalu Cermak Rd. (22d St.) in Lincoln St.

Članstvo našega društva opozarjam, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da mora plačati eno vstopnico vsak član, če se udeleži veselice ali ne. Tajnik je razposlal vstopnice, ki so svetlo zelene barve in so po 25 centov. Poleg teh vstopnic ste dobili tudi po nekaj iztisov rdečih tiketov, ki pa niso vstopnice in so zastonj, vendar pa veljavne za "Door Prize." Vsak udeleženec bo namreč imel priliko dobiti gos ali pa kak drug dobitek in to brezplačno, brez vsakega doplačila. Te tikete razdelite brezplačno in povabite na veselico vaše prijatelje in znance, da bo dvorana nabito polna. Udeležite se veselice tudi vi, kajti morebiti vas zadene sreča, da dobite gos, tudi če nič ne potrošite, vstopnico pa itak morate plačati.

Članstvo drugih društev J. S. K. Jednote in ostalo občinstvo je tudi prav vljudno vabljeno na to veselico. Vstopnina je mala, postrežba bo pa prvovrstna, kakor še nikdar preje, poleg tega pa dobitki popolnoma zastonj. Torej na svidenje v soboto, 4. novembra!

Bratski pozdrav!
John Gottlieb, predsednik.

LISTNICA UREDNIŠTVA

M. S., Eagle Nest, N. Y.— Sedanji kandidat za župana v mestu New York, Fiorello La Guardia, ni pravi Italijan, kot vi sodite. Rojen je bil v Zedinjenih državah, njegov oče je bil Italijan, mati pa prava Hrvatica, doma iz Reke. Na ta način si ga lahko svojijo Američani, Italijani in Hrvati. Govori dobro več jezikov, med temi tudi hrvaščino, ki mu je dobro služila, ko je bil v ameriški konzularni službi na Reki. Leta 1910 je bil vposlen kot uradni tolmač in prevajalec za italijanščino, nemščino in srbohrvaščino na naselniškem otoku v New Yorku. Ko je napravil odvetniški izpit, je dotično službo pustil. La Guardia je bil par terminov član zveznega kongresa, kjer je bil na strani progresivcev.

Pojdimo na agitacijo!

(Piše JOHN BALKOVEC, 2. nadzornik JSKJ)

Vidim veliko zanimanje od strani društev in posameznih članov in članic J. S. K. Jednote za veliko kampanjo za pridobivanje novih članov v mladinski oddelek. To je jako lepo, da se zanimamo vsi skupaj, da se pridobi kar mogoče več; to je boljše za našo Jednoto.

Jaz priporočam nam vsem, da gremo vsi na delo. Tudi ne smemo pozabiti opozoriti naše starejše člane, kateri so bili poprej člani, pa so bili prisiljeni opustiti društva in Jednoto zaradi slabih delavskih razmer.

Videl sem dopis iz Colorada, da tam misli sobrat John Schutte, tajnik društva št. 21 odnesti prvo zmago. Jaz mu želim to, pa vse eno ne verujem. V Pennsylvaniji so naši lovci zmerom na lovu in delajo dan na dan in pozne ure zvečer, posebno odbor društva sv. Štefana. Posebno sobrat Pogačar in sobrat Sneler sta si vsaki po en par novih čevljev nabavila in sta mi rekla, da dokler ne bosta dotične čevlje raztrgala, da ne bosta prenehala s svojim načrtom.

Zatorej priporočam celokupnemu članstvu JSKJ, da gremo vsi na delo in pokažemo, da smo res pravi sinovi in hčere naše dobre matere JSKJ. Jaz ne kritiziram nobene jugoslovanske organizacije, vse so dobre in vsaka dela po svojih pravilih in konvenčnih zaključkih, kakor tudi JSKJ, ali nikjer ne vidim boljše ugodnosti za članstvo, kakor je ravno pri J. S. K. Jednoti.

Pri JSKJ ni nobenega narekovanja, da član mora storiti to ali ono, česar mu njegovo prepričanje ne dopušča. Pri JSKJ ima vsak član ali članica prosto voljo in v verskem ali političnem prepričanju proste roke. Zaradi tega priporočam vsem krajevnim društvom in njihovim uradnikom, da si vzamejo nekoliko časa v prostih urah in gremo na agitacijo za novo članstvo. S tem naredimo tri dobra dela: eno sami sebi, drugo za JSKJ in tretje za člane, kateri bodo pristopili v Jednoto za v slučaju kakšne nesreče, katere nas čakajo vsak dan.

Zatorej zdaj je lepa priložnost, da se vsak član zaveda svoje dolžnosti in pomaga sam sebi in drugim. Nagrade so jako lepe; jaz ne bom ponavljal kakšne so. To vsi člani že vemo iz zapisnika glavnega odbora od glavne seje meseca julija 1933, katera se je vršila v Ely, Minnesota. Priporočljivo je posebno za mladino, katera ima posebno rezervo, kadar prestopi iz mladinskega oddelka v odrasli oddelek, ker dobi kredit okoli deset do petnajst dolarjev, kar pride članu kot en dar od J. S. K. Jednote.

Vsi vidimo, kako naši sosedje delajo s polno paro za pridobivanje novih članov. Tako moramo se tudi mi zavzeti in pokazati, da tudi ne spimo na društvenem polju. Če bomo sejali, bomo tudi želi.

K sklepu mojega dopisa pozdravljam vse članstvo JSKJ in mu želim najboljše in veliko uspeha, da pridobi veliko novih članov in članic v J. S. K. Jednoto.

MESTO DIPLOMATOV

V našem g l a v n e m mestu Washingtonu ima 60 držav svetа svoje diplomatične zastopnike.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V Strugah stoji voda le še v Krnici, kakor vedno, nadalje v žlebih Pod taborom in v nekaterih drugih kotanjah. Zdaj pridno vozijo ljubljanski škropilni avtomobili vodo, načrpano v podpeški jami, v Struge in to po naročilu Higienskega zavoda. Za enkrat so z motorno brizgalno izsesali vso umazano vodo iz župnijskega vodnjaka, ki so ga temeljito očedili in zdaj vlivajo vanj podpeško vodo. Tako so Stružani dobili prvi vir čiste, zdrave vode. Ta postopek se bo nadaljeval od vodnjaka do vodnjaka.

Banska uprava je za poplavljence v Strugah razen že objavljenih zneskov v gotovini naklonila pol vagona beltinske semenske pšenice in pa dva brzoparilnika za kuhanje onega krompirja, ki še ni začel gniti, pa je v nevarnosti, da se hitro pokvari, da ga na ta način konzervirajo za živinsko krmo.

Ruševine so precej vidne. V hiši Podreberskega Noseta se je zadnje dni poveznil strop. Drugod pa ljudje marljivo čedijo in popravljajo stanovanjska kakor gospodarska poslopja. Zadovoljni so, da je voda izginila prej, kakor se je pričakovalo. Prihaja pa tudi podpora.

KAKO JE V STRUŽKI KOTLINI. — Na prvi pogled ne najdeš nikjer kake razlike od predpoplavne podobe Strug in sedanje. Šele ko se napotiš od vasi do vasi, od hiše do hiše, dobiš sliko doline, ki je polna črnega obupa za p r e b i v a l c e. Ozračje vonja po smradu gnitja in marsikje se ti zazdi, da čutiš vonj kakor na pogorišču. Noben požar, nobena vojna ne bi mogla bolj uničiti te doline, kakor je topot storil mokri element. Polja, njiv in trat ni več. Povsod vidiš nagomilano kamenje, pesek in prst. Koruza, repa, korenje, zelje in druga svinjska reja, ki je bila še po polju, so zdaj le kupi smrdečega gnoja.

Neurejenih misli hodijo ljudje okrog poškodovanih hiš, hlevov in skednjev in ne vedo prav, na katerem koncu bi prijeli za delo. Sto rok bi morali imeti, da bi začeli v redu popravljati razdejanje. Ko se zmrači, zapuste vasi in se povzpnejo na skednje in kozolce, ki jih voda ni dosegla, da prespijo in gredo naslednji dan zopet na delo.

666 ljudi je še vedno brez strehe. Banska uprava je poslala v Struge svojega tehničnega strokovnjaka inž. Skubica, da ugotovi škodo na poslopjih. Občinska komisija, ki ji načeljuje bivši stružanski župan g. Hočevar, pa ocenjuje škodo na polju.

Porušena poslopja v Podtaboru. Prav do zadnjega se ni moglo še točno ugotoviti, komu je voda razrušila poslopja. Sedaj je to ugotovljeno. Šele iz pričujočih navedb si bo mogla javnost ustvariti pravo sliko razdejanja.

Posestniku Alojziju Rusu, očetu 6 otrok, Podtabor št. 36, je voda porušila 4 objekte: hišo, hlev, kozolec in svinjak. — Janezu Mikliču, št. 2, je voda prevrnila in polomila kozolec, hlev se bo podrl, hišno zidovje močno razpokano. — Ivani Tisujevi, št. 1, je hlev podrt, svinjak porušen, hiša se ji bo podrla. — Jožefi Goršetovi, št. 35, je hiša in hlev popolnoma razdejana, ena hišna stena je docela izginila. — Janezu Kralju, št. 4, je voda hišo popolnoma razdejala, v hlevu se je vdrl strop. Ta posestnik je mislil še letos hišo dozidati, sedaj je uničeno vse. — Mariji Heglerjevi, št. 7, je voda prestavila kozolec, hišo razkopala. — Antonu Nosetu, št. 8, je hiša razkopana, en prezid je odpadel, kozolec polomljen in na tleh, voda je odplavila in polomila svinjake. — Ivanu Šporarju, št. 32, je hiša razpokana, se bo do pomladi podrla, kolarnica in kozolec podrt, kolarsko orodje uničeno, les odnešen in pokvarjen, čebelnjak uničen, hlev porušen. — Jožefu Tisu, št. 10, je voda odnesla kozolec za 100 metrov na tuj svet, skedenj in kašča premaknjeni, hiša popolnoma razdejana. — Francetu Šporarju, št. 9, sta hlev in pod porušena, hiša silno razpokana in se bo podrla. Vodnjak je voda odnesla s seboj. — Angeli Levstikovi, št. 23, se hiša ruši, hlev je razdrt. — Rusu Janezu, št. 23, je hiša razpokana, svinjaki razdrti, vsa druga poslopja omajana. — Janezu Modicu, št. 12, sta hlev in skedenj razdrta, kašča uničena. — Ignaciju Križmanu, št. 17, je hlev pokvarjen in razpokan, hiša zeva, svinjak je podrt. Na dvorišče je voda zanesla svinjak posestnika Dernuljca. — Frančiški Božič se bo hiša podrla. Ravno tako se bo vsak čas podrla hiša Antonu Puglju. — Mariji Pogorelčevi je hlev močno pokvarjen, voda je priplavila na njen svinjak sosedovo stranišče. — Antonu Pogorelcu je hlev vozilo 1 kilometer daleč po vodi. Nato so ga privezali z vrvmi ali na napačno mesto. — Frank Križman je pomladi izgotovil stanovanjsko poslopje, pa se je bati, da bo do prihodnje pomladi vse porušeno.

Na Paki je Janezu Komanu voda podrla hlev, hiša pa je na tem, da se poruši. — Jožefu Rusu je voda razrušila hlev. Hiša je razpokana.

V Kolenči vasi se je podrla hiša Francu Nosetu, svinjaki so odnešeni, druga poslopja silno razmajana. — Karlu Ferkulju je hiša razpokana in se bo podrla. — V Potiskavcu je Janezu Heglerju voda uničila hlev, hiša je nesposobna za stanovanje. — V Lipi je Jožefu Pečniku voda razrušila hlev, hiša se bo podrla. —Pri cerkvi je najbolj prizadet konzum, kjer je bilo uničenega blaga za okrog 200,000 dinarjev. Stene poslopja so razpokane in bati se je, da se bo poslopje podrlo. — Julijani Pugljevi je voda uničila trgovino. Hiša je nesposobna za stanovanje in trgovino in se bo porušila.

Tudi ostala poslopja v večini vasi, ki jih je voda poplavila, so več ali manj poškodovana. Naštetim posestnikom pa je voda docela razdejala okrog 100 hiš in gospodarskih objektov. Posestniki niso bili proti poplavam prav nič zavarovani, pač pa proti požaru. Dobro bi bilo, da bi zavarovalnice vpoštevale grozno razdejanje in kot podporo pri njih zavarovanim posestnikom razdelile del premije.

Šolski pouk bi se bil moral že začeti v stari šoli, toda to je popolnoma nemogoče, ker so vsi zidovi šolskega poslopja silno mokri, enako tudi tla in klopi, ki so stale v vodi. Načelnik struškega akcijskega odbora g. Hočevar je šel na prosvetni oddelek banske uprave v Ljubljano, da se začetek šolskega pouka še za dalja časa odloži. Bati se je namreč, da si otroci oboleli, če bi morali hoditi v tako poškodovano šolo.

Oba pomožna akcijska odbora v Dobrepoljah in v Strugah tožita, da je v javnosti vse premajhen odziv. Zlasti se ne odzivajo najimovitejši krogi, ki bi po svojem gospodarskem položaju še najbolj zmogli pomagati. Razposlano je bilo dosedaj že nad 600 prošenj, ki pa niso dosegle onega efekta, ki ga akcija potrebuje. Treba je namreč dnevno prehraniti 666 oseb, ki so bile že dosedaj slabo hranjene. Zdaj pa so začeli vsi viri usihati. Ljudje stojijo pred lakoto, ki lahko še pospeši različne bolezni.

Jesen se nagiblje h koncu, bliža se zima. Ta bo strašna za te ljudi. Ukrenjenega ni še nič glede postavljanja zasilnih barak. Ljudje pa se še ne bodo mogli kmalu vseliti v svoje hiše, čeprav jih bodo popravili. Stene so mokre in prebivanje v takih poslopjih bi pomenilo gotovo smrt.

NOVA POVODENJ V CELJSKI KOTLINI. — Celjsko kotlino je komaj po 17 dneh od septemberske poplave obiskala dne 10. oktobra nova poplava, ki je povzročila ponovno ogromno škodo. Savinja je narasla za tri metre in je zalila mestni park v Celju, Masarykovo nabrežje, takozvani "Otok" z gimnazijo vred, Glazijo, skladišča in gospodarska poslopja bolnice, ves predel med železniško progo in "Skalno kletjo," del Polul, Lisc, Lave in Ostrožnega. Savinja je tudi pretrgala zasilno zvezo za osebni promet z brodom preko Savinje in uničila preddela za gradnjo porušene brvi pri parku. Voda je poplavila Petrovče in na več mestih državno cesto Celje-Vransko. Poplavljen je bil ves teren na levem bregu Savinje od Št. Petra do Levca. K sreči je povodenj kmalu upadla.

NA BARJU 214 OŠKODOVANCEV. — Cenilna komisija mestne občine je sestavila splošni pregled škode po povodnji. Vseh oškodovancev je 214. Najhuje so bili prizadeti prebivalci Črne vasi, Havptmance, Lip in Ilovce, pa tudi stanovalci in kmetje po raznih stradonih in ob Ižanski cesti in nekateri prebivalci delavske kolonije na Galjevici.

Celotna škoda na raznih nasadih in njivah znaša v mestnem delu Barja nad 822,011 dinarjev. Na posamezne pridelke se škoda razdeli približno takole: koruza 84,108, proso 20,040, ajda 22,400, ozimina 14,030, fižol 73,120, krompir 190,283, korenje, repa in pesa 165,510, zelje 139,720, povrtnina 87,210 in razna krma 28,500 dinarjev. Škodo so mestni cenilni komisiji prijavili tudi nekateri posestniki iz Tomišlja in Podpeči, ki imajo svoja polja na ozemlju mestne občine. Cenilni zapisnik bo predložen banski upravi v več izvodih, od katerih bodo poslani nekateri tudi vladi v Beograd.

Cenilna komisija ljubljanskega sreza, ki sta jo vodila sreski podnačelnik dr. Zobec in kmetijski referent inž. Muck, je pa v 6 dneh obhodila 16 okoliških občin ter pregledala škodo in zabeležila oškodovance, ki jih je nad 1,000. Celotna škoda v vsem srezu še ni izračunana. Največ je pa vsekakor bilo škode na poljih, dočim razne stavbe in domačije niso bile prehudo prizadete. Močno je bila poplavljena Lazzarinijeva opekarna v Boštanju pri Grosupljem. Voda je zalila skladišče izdelane in deloma posušene opeke, ki se je v nekaj dneh, ko je tam voda stala, spremenila v pravo blato. Lastnik pravi, da ima 50,000 dinarjev škode.

Ravnatelj državnega konservatorija v Ljubljani, g. Matej Hubad, se namerava podati v pokoj. Njegovo ime ostane za vselej najožje zvezano z Glasbeno Matico ljubljansko, ki je sredotočje vsega slovenskega glasbenega življenja, in kateri je bil Hubad celih 35 let duša, artistični inspirator in vodja.

Prijateljski in nenapadalni pakt med Jugoslavijo in Turčijo bo v kratkem podpisan v Beogradu.

V Žirih je umrl za srčno hibo posestnik in trgovec Anton Grošelj, star 54 let. Društveno in družabno življenje v Žireh je s pokojnikom mnogo izgubilo.

Umrl je igrajoč na gosli. V Sremski Mitrovici se je nedavno v Štrancevi gostilni vršila plesna veselica. Igrala je ciganska godba. Malo pred polnočjo je bilo veselje na višku. Cigani so igrali in peli, nenadno pa se je igralec na gosli Ivan Kosanic zgrudil na tla in obležal mrtev. Igral in pel je do zadnjega trenutka.

Opozorilo ameriškim izseljencem. Kakor javlja izseljeniški komisariat v Zagrebu, je po sporočilu jugoslovanskega konzulata v New Yorku tamkajšnji odvetnik Dragomir Kostić, ki se je zval tudi Darlton Kostich, prišel v konkurz. Ker je bil Kostić v stikih v jugoslovanskimi izseljenci, katerim dolguje približno 33,000 dolarjev, naj vsi, ki imajo kake pritožbe proti Kostiću, javijo to izseljenskemu komisariatu v Zagrebu.

Puščavnik iz Slovenjgradca. V razvalinah starega gradu pri Samoboru se je naselil mlajši puščavnik, ki vzbuja med prebivalstvom veliko zanimanje. Mož nosi dolge lase in brado ter opravlja neke čudne molitve. Pripoveduje, da se je rodil leta 1901 v Slovenjgradcu in da je bil gozdarski praktikant pri raznih veleposestnikih v Sloveniji do leta 1925. Tedaj je nevarno zbolel, začela se mu je sušiti baje hrbtenica, po nekem čudežu, o katerem pa noče ničesar natančnejšega povedati, pa je ozdravil in med svojim ozdravljenjem je imel tudi prikazni, zaradi katerih se je odločil za puščavniško življenje. Nekaj časa je sam prebival v neki votlini na jugoslovensko-avstrijski meji, potem pa je več let živel z nekim starim puščavnikom nekje na Gorenjskem.

Šolstvo v nekdanji Črni gori. Primer ogromnih nalog prosvetnega dela v Jugoslaviji nudi posebno dobro zetska banovina, v kateri je sedaj 800 osnovnih šol, ki jih obiskuje okrog 80,000 šolarjev in dijakov. Pred vojno je imela Črna gora 6 gimnazij, bogoslovno učiteljsko šolo, dekliški zavod in samo okrog 150 osnovnih šol. Med vojno je šolstvo počivalo in mnoge šole so bile razdejane in zasedene po okupacijskih oblastih. Na ta način so morali prosvetni delavci orati pravo prosvetno ledino. Ustanovile so se tudi šole, ki jih v teh pokrajinah nikdar ni bilo. Tako je 30 strokovnih šol, ki jih obiskuje večinoma ženska mladina, 17 otroških vrtcev ter 12 meščanskih šol. Gimnazijskih zavodov je 17, učiteljišča pa so 3. Velike težave dela pomanjkanje šolskih prostorov. Od 710 osnovnih šol jih je 210 nameščenih v privatnih poslopjih, 160 državnih šolskih poslopij pa je nujno potrebno popravila in razširitve.

Počastitev spomina žrtev avstro-ogrske Justice. V Banjaluki se je vršila nedavno lepa proslava spomina onih rodoljubov, ki jih je spolitizirana avstrijska justica v prvem letu svetovne vojne zaprla ter potem obsodila na smrt in na dolgotrajno ječo. V Banjaluki se je vršil velik proces, ki je trajal od 3. novembra 1915. do 4. marca 1916. proti 166 obtožencem. Ko so Avstrijci vdrli v Srbijo preko Drine, jim je padel v roko dnevnik majorja Koste Todorovića, ki je padel ob Drini. V tem dnevniku so bile imenovane nekatere osebe in navedeni so bili tudi razni drugi podatki o nacionalno-revolucionarnem pokretu v Bosni in Hercegovini, ki je imel svoje pomočnike tudi v Srbiji. Nacionalni revolucionarji, ki so bili obtoženi v velikem banjaluškem veleizdajniškem procesu, imajo velike zasluge za narodno osvobojenje Jugoslovanov, svobodo pa so dočakali le nekateri med njimi. Onim, ki so pomrli v temnicah, so na skupnem grobu postavili lep spomenik.

Rado Murnik:

NA BLEDU

(Nadaljevanje)

Gospod svetnik Zlatoust Oven je bil kaj dobre volje. Puš'l je izvrstno smotko gospoda Balenovića in dražil svojo preljubo Genovefo. Zdajci pa je velel: "Poslušajte, dražestna in cenjena gospoda, poslušajte, kaj se mi je davi sanjalo! Juhu! Sanjalo se mi je, da se je izpremenilo Blejsko jezero v šampanjec, pa v pravi šampanjec, prosim!"

"Ali že zopet začenjaš?" ga je zavrnila gospa in ga ožgala z jako nemilostivim pogledom.

"Ne bodi no taka, preljuba Genovefa! Niti v sanjah mi ne privoščiš dobre pijače in še tako poceni!"

"Ali res ne znaš nič pametnega govoriti? Si pa že zopet kje . . ."

"No, menim, da so bile moje sanje dovolj nedolžne! Zato se lepo pomiri pa glej me zopet prijazno, Genovefa mojega srca!"

Vsi smo se muzali, samo togotna Ovnovka ne. Tudi gospodu Ovnu se je dobro zdelo, kar je povedal.

"Vesel sem, zmeraj sem vesel, dasi sem zgrešil pravi poklic!" je nadaljeval.

"Oho!" se je oglasil gospod Balenović. "Čujmo, čujmo!"

"Tako je, ljubezniva gospoda! Izobraziti bi se bil moral za opernega pevca. Ali žalibog nisem o pravem času spoznal, kakšen dragocen zaklad imam v goltancu!"

"To pa pač, to!" je ironično priznavala jezna Genovefa. "O ti—!"

"Zdaj je pa že prepozno. V Ameriki bi mogel s svojim tenorjem zaslužiti en sam večer več, nego tukaj v desetih letih! Pa zdaj je že, kar je. Zbogom, bogastvo! No, navzlic temu sem vesel kakor mlad som v jezeru!"

Ravno smo dovršili igro, ko je iz bližnjega zdraviliškega parka zadonela živahna koračnica. Vsi smo šli poslušat godbo.

Na vrtu in v drevoredu je bilo polno ljudi; večinoma pa niso poslušali, ampak glasno govorili in se smejali pod košatimi kostanji, kjer so že gledali bledozeleni plodovi izza temnozelenih listov. Mladi svet je koketiral in flirtal, starejši pa so opazovali, kako se predejo in tko niti ljubezni. Veseli dijaki so moško in z vidno blaženostjo pušili prepovedane cigarete in motrili kratkokrile deklice. Črnopolten Ialijan je ponujal na vrvico privezan pester oblak rahlo šumečih balonov, tako lepo pisanih, kakor da je ukradel samo mavrico božjo z neba. Tudi kužki so se veselili svojega življenja, vljudno migali z repi ali pa kritično lajali nad tovariši.

Hodil sem z gospodično Olgo in Lavro.

"Gospodična Jarnikova, ali ste že dolgo na Bledu?" sem vprašal, ker mi ni prišlo nič duhovitejšega na misel.

"Skoraj štirinajst dni, gospod Kalan! Ko je bilo šolsko leto v našem zavodu pri kraju, sva prišla s papanom takoj sem."

"Kaj pa kaj dela gospod ravnatelj?"

Oči ji je odela komaj vidna meglica in preko obraza ji je šla rahla senca, preden je odgovorila: "Bere, piše. Z doma gre le malokdaj. Včasih se gresta z gospodom Balenovićem malo izprehajat."

"Ali pojdete še v zavod, gospodična?"

"Nič več. Dovršila sem, hvala Bogu!"

Nad jezerom je plul ubegel rdeč balonček; veter ga je gnal proti Zaki. Majčken deček je obupno gledal za njim in oznanjal svojo bridko izgubo z otožnim samospevom.

"Morala bom domov," je rekla gospodična Olga.

"Dovolite, da vas spremim, gospodična!" sem prosil in že sem se veselil, da bom nekaj časa sam z njo, pa je pristopila še Fefi in sladko ponudila: "Olgica, spremiva te tudi Lavra in jaz! V štirih bo zabavneje, kajne, gospod Kalan?"

Poslovili smo se od družbe. Fefi se je oklenila Olge, jaz pa sem moral z Lavro za njima. Lavra je govorila ves čas o nemškem romanu, jaz pa sem gledal Olgo, stopajočo pred nama. Kako lične so bile njene noge poleg mogočnih dolgih stopal Fefinih.

Prišli smo do vile, kjer je letoval gospod Jarnik.

"Prosim, gospodična Jarnikova, izporočite gospodu ravnatelju moje najlepše pozdrave! Vkratkem si dovolim, da ga posetim."

Še enkrat sem ji pogledal v globoke, zagonetne oči. Podala mi je roko, malo, gorko, mehko roko, in rekla mirno: "Gotovo ga bo veselilo. Zbogom, gospod Kalan!"

Zdaj sem moral spremiti Ovnovi gospodični nazaj. Prav vesel sem bil, ko sem se ju odkrižal.

Zvečer sem sedel med neznanci v kolibi na gostilniškem vrtu ob jezeru. Bila je vedra, sanjava noč. Po jezeru so vozile še nekatere ladje. Kakor vrelo srebro je v mesečini lila voda od gladkih vesel. Trudno so trepetali zamolkli glasovi, petje in smeh nad tihimi vodami, posutimi z zvezdami. Zvečer in ponoči je jezero še lepše nego podnevi.

Pri vseh mizah je bilo polno glasnih gostov. Pod kostanjem je sedela družba Hrvatov, ki so živahno politizirali, kakor včeraj Čehi. Ondi je debatiral tudi doktor Jurinac.

Prišel je gospod Zlatoust Oven. Mene ni videl in je sedel k sosednji mizi k znancem. Ko je prihitela natakarica, jo je ljubeznivo pogledal, pritisnil levico na srce, vrtal z desnim kazalcem po zraku in sprožil skrivnostno: "Gospodična, gotovo ste že zdavnaj opazili, da se zanimam za vas! Vaša krasna postava, vaš sladki pogled, vaša angelska lepota me je očarala! Prosim vas, nikar ne dvomite o resničnosti mojih vročih odčutkov in prinesite mi kozarec hladnega piva!"

Natakarica se je smejala in dejala: "Včeraj ste prav tako govorili Jerici tamle!"

Gospod Zlatoust pa se je odrezal: "To naju nikar ne oviraj, da bi z veselimi nadami zrla v veliko bodočnost!"

Tedaj sem slišal doktorja Jurinca pri hrvatskem omizju: "Narodne sile je treba koncentrirati! Narodni ponos moramo gojiti, širiti, dvigati, nikar pa da bi ga izpodkopavali, dušili, zatirali s kritičnimi frazami, z jalovimi negacijami in jokavim ugibanjem o prihodnosti!"

(Dalje prihodnjič.)

O dvojnem državljanstvu

Za Slovence v tej deželi, ki se nameravajo podati na obisk v Jugoslavijo, je važen jugoslovanski zakon o ustroju vojske, po katerem so podvrženi vojaški dolžnosti vsi bivši jugoslovanski državljani, ki se temu državljanstvu niso direktno odpovedali, oziroma, ki niso na predpisan način izstopili iz jugoslovanskega državljanstva. Ako so v letih vojaške obveznosti, jih jugoslovanske oblasti lahko vtaknejo v armado, četudi so si že pridobili ameriško državljanstvo. Celo v Ameriki rojeni otroci jugoslovanskih državljanov ali bivših jugoslovanskih državljanov so podvrženi vojaški dolžnosti v Jugoslaviji.

Ljubljanski dnevnik "Jutro" je v izdaji z dne 16. septembra 1933 objavil glede tega sledeči članek:

Vojaške dolžnosti izseljencev. Ministrstvo socialne politike je doslej tolmačilo člen 45. zakona o ustrojstvu vojske tako, da so naši izseljenci, ki svoji vojaški obveznosti niso zadostili, smeli prihajati vsako tretje leto na šestmesečno bivanje v domovino, ne da bi se jih smelo med tem časom klicati na odgovornost ali celo v vojaško službo. Po najnovejši razlagi vojnega zakona pa velja ta olajšava samo za one vojne obveznike, ki so se zglasili zaradi rekrutovanja pri naših konzulatih v inozemstvu in ki imajo o taki zglasitvi tudi potrdila. To velja tudi za naše bivše državljane, ki so si v inozemstvu pridobili novo državljanstvo, a iz našega še niso izstopili, ter za one, ki so po pokolenju naši državljani, po rojstvu pa tuji, če se po določilu zakona o državljanstvu niso odpovedali našemu državljanstvu. Med našimi izseljenci je mnogo takih dvodomovincev in je treba misliti na primer na one, ki se v Ameriki pri našem konzulatu prijavijo kot jugoslovenski vojni obvezniki. Ti so namreč v veliki nevarnosti, da jih ameriške oblasti, ki se tako krčevito otresajo tujcev, zaradi tega pošljejo v staro domovino ter jim odvzamejo ameriško državljanstvo, ki so si ga pridobili z rojstvom. V strahu pred izgubo ameriškega državljanstva se mnogi naši rojaki ne upajo na obisk."

Med Jugoslavijo in Zedinjenimi državami dosedaj še ni pogodbe, po kateri bi jugoslovanski državljan, ki si pridobi ameriško državljanstvo, avtomatično prenehal biti podanik Jugoslavije. Celo v Ameriki rojene otroke bivših jugoslovanskih državljanov Jugoslavija smatra za svoje podanike.

Kdor si je pridobil ameriško državljanstvo kot bivši podanik nekdanje Avstrije, je s tem avtomatično prenehal biti podanik vsake druge države, torej si ga Jugoslavija ne more svojiti, dasi zdaj njej pripada kraj njegovega rojstva. Med bivšo Avstrijo in Zedinjenimi državami je obstajala pogodba, po kateri je avstrijsko podaništvo takoj odpadlo, ko si je bivši avstrijski podanik pridobil ameriško državljanstvo. Ti sedanji ameriški državljani niso nikdar bili podaniki Jugoslavije, ki je takrat še ni bilo, torej jugoslovanske oblasti ne morejo siliti v vojaško službo niti njih niti njihovih tu rojenih otrok, če bi se podali na obisk v Jugoslavijo.

Obžalovanja vredno je, da se vlada Zedinjenih držav ne pobriga, da bi se med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo sprejela taka pogodba, ki bi določala, da jugoslovansko državljanstvo avtomatično odpade, kakor hitro si bivši jugoslovanski državljan pridobi ameriško državljanstvo.

Prav tako obžalovanja vredno pa je tudi dejstvo, da se Jugoslavija ne pobriga za sklenitev take pogodbe z Zedinjenimi državami. Izgube ne bi imela nobene, kajti, kdor si je pridobil ameriško državljanstvo, pač nima volje in namena, da bi kdaj služil v jugoslovanski vojski. Marsikoga pa bo to odvrnilo od obiska Jugoslavije, ker se ne bo hotel izpostavljati nevarnosti vojaške službe. Vsi obiskovalci Jugoslavije gotovo zapravijo nekaj denarja tam, kar je deželi v korist. Jugoslavija na eni strani vabi turiste v poset, obenem pa s svojimi postavami o vojaški dolžnosti odvrača od poseta najbolj logične obiskovalce. namreč bivše svoje državljane in njihove otroke.

Za bivše jugoslovanske podanike in njihove otroke, ki so v letih vojaške obveznosti, je torej najbolj pametno, da ne hodijo na obisk v Jugoslavijo. dokler bodo tam veljale obstoječe postave, če se hočejo izogniti neprilik s tamkajšnimi vojaškimi oblastmi. Ako bo Jugoslavija vsled tega imela iz Amerike manj obiskovalcev, naj to pripiše svojim neumestnim vojaškim postavam.

—o—

Javni prazniki v Ameriki

Povsod v Združenih državah se praznuje vsaj šest javnih praznikov, ali strogo rečeno, nimamo niti enega narodnega praznika, čigar proslavljanje bi bilo obvezno v vsaki državi Unije. Niti Fourth of July ali Dan neodvisnosti ni — vsaj po zakonu — naroden praznik. Vsaka država določa za sebe, kaki dnevi naj se imajo smatrati kot javen praznik.

Šestorica dni, ki se širom Združenih držav praznujejo kot zakoniti prazniki, so Božič, Novo leto, Washingtonov rojstni dan (22. februarja), Dan neodvisnosti (4. julija), Labor Day (prvi pondeljek v septembru) in Dan zahvale (Thanksgiving Day) (zadnji četrtek v novembru). Navada je, da predsednik Združenih držav proglaša vsako leto Zahvalni dan, ali ta proglas sam na sebi napravlja ta dan zakonitim praznikom le za distrikt Columbia in za teritorije. Zato vsak governer posameznih držav sledi s svojim posebnim proglasom. Na tak način ta dan postaja zakoniti praznik tudi v državi. Sicer vsi ti proglasi so postali le zakonita formalnost in se ta dan splošno proslavlja v zadnjih letih celo v inozemskih deželah, kjerkoli živijo Amerikanci.

Razun teh šestih splošnih praznikov imamo precej drugih zakonitih ali javnih praznikov, ki se proslavljajo le v nekaterih državah.

Dan 12. oktobra je "Columbus Day" v spomin dneva, ko je Kolumb stopil na ameriška tla. Ta dan se proslavlja v 34 državah.

Splošni volilni dan (Election Day) prvi torek po prvem pondeljku v novembru, se priznava kot zakoniti praznik v vseh državah, razun v šestih.

Rojstni dan Abrahama Lincolna (Lincoln's Birthday), dne 12. februarja, je zakoniti praznik v 29 državah. V južnih državah pa se priznavata kot javna praznika rojstna dneva Jeffersona Davis-a, predsednika južne konfederacije tekom civilne vojne in Roberta E. Lee, glavnega poveljnika južne vojske.

Decoration ali Memorial Day, ki se proslavlja dne 30. maja, je javen praznik v 34 državah. Južne države imajo druge dneve na čast spomina onih, ki so padli v civilni vojni.

Nekatere države imajo svoje posebne praznike. Tako ima Arizona svoj "Admission Day" in Idaho svoj "Pioneer Day." 4. marca je "Pennsylvania Day" v tej državi in tudi nekatere druge države imajo slične lokalne praznike.

Drevesni dan (Arbor Day), dan splošnega sajenja novih dreves, se proslavlja skoraj v vseh državah, ali v različnih dnevih, večinoma v spomladi. To je bolj šolski praznik in namen mu je, da se vtisne v otroke pomen in važnost dreves in gozdarstva. Na milijone novih dreves se sadi ta dan.

Tudi razne tujerodne skupine proslavljajo svoje posebne praznike. Tako imamo 'German Day" dne 6. oktobra, ko nemške organizacije in skupine v tej deželi proslavljajo spomin onega dne v l. 1683, ko so prišli prvi nemški naseljenci v Ameriko. Francozi seveda proslavljajo pad Bastilje dne 14. julija, ki je največji francoski narodni praznik. Tudi druge skupine imajo več ali manj slične posebne praznike.

—F.L.I.S.

—o—

Argentinski praznik neodvisnosti

25 DE MAYO

Mesto je okrašeno z zastavami. Ves argentinski narod je ta dan v veselem, prazničnem razpoloženju, ker slavi svoj največji državni in narodni praznik. Pred 123 leti je Argentina z majniško revolucijo dosegla svojo upravičeno samostojnost, se za vselej otresla tuje nadvlade in svoboda je zavladala širom te mlade zemlje velike bodočnosti.

Temu nesebičnemu veselju se pridružujemo tudi mi in blagrujemo argentinski narod, da ima tisto, česar mi nimamo. Znamo ceniti kaj se pravi svoboda naroda. Grenko, grenko občutimo kako je biti brez domovine . . .

Tam ob zeleni Soči trpi zasužnjen naš narod. Pri spominu na našo ponižano Primorsko ljudstvo zakrvavijo naša ranjena srca . . . A prišel bo tudi za nas tisti veliki dan svobode, ko bo tudi tam ob zeleni Soči vse v zastavah in v veselem, prazničnem razpoloženju. . . (V republiki Argentini naseljeni Slovenci so po večini doma iz sončne, pa zasužnjene Primorske. — Pripomba ured. Nove Dobe.)

Od leta 1516, kakih 24 let po odkritju Amerike, ko je Juan Diaz de Solis prvi prijadral v ustje Rio de la Plata, pa do leta 1810. so bile province današnje Argentine španske kolonije. Dolgo vrsto let so trajale borbe med španskimi osvojevalci in domačimi plemeni. Polagoma se je razvijalo naseljevanje in naraščalo blagostanje. Tribut ,ki ga je zahtevala Španija, je preveč obremenjeval in oviral napredek. Še bolj pa so škodovali naravnemu razvoju teh dežel različni zakoni, ki so zabranjevali vsako kupčevanje z drugimi narodi, ki niso bili Španci. Ljudstvo ni bilo deležno izobrazbe, niti svobode.

Francoska revolucija je raznesla širom sveta geslo Svobode, Bratstva in Enakosti. Združene države sev. Amerike so proglasile svojo samostojnost, španski kralj Ferdinand VII. je bil ujetnik Napoleona in ti nadvse važni dogodki, kakor tudi potreba po svobodnem gospodarskem razvoju, so vzbudili v prebivalstvu teh dežel hrepenenje po osvoboditvi in neodvisnosti.

Revolucionarna misel se je kaj hitro oprijela naroda in širila po mestih in naselbinah. Zbrali so se rodoljubi in pristaši svobode pod skupno zastavo in v maju 1810. leta so revolucijonarci odstavili tedanjega podkralja Cisnerosa ter sestavili dne 25. maja svojo prvo revolucionarno vlado pod predsedstvom Cornelia Saavedre, katera je takoj proglasila svojo suverenost. To je bil začetek majniške revolucije, ki je po šestih letih trde in naporne borbe dovedla 9. julija 1816. leta do proglasitve samostojnosti združenih provinc La Plata, ki tvorijo današnjo Argentino.

Težka je bila za argentinski narod izkušnja, ki ga je zadela v tem razdobju. Angleži so hoteli izkoristiti priliko in, medtem ko se je vršila borba med revolucionarci in pristaši Španije, so prijadrali dvakrat v Buenos Aires; prvič s 5,000, drugič z 12,000 mož z namenom, da si prilastijo ta ozemlja. Pred to nevarnostjo so se revolucionarci in španski vojščaki združili in s skupnimi silami odbili angleške navale. Šele po kapitulaciji angleške spedicije se je boj med revolucionarci in Španci obnovil do končne proglasitve samostojnosti ne samo Argentine, nego tudi sosednjih držav Chile in Peru. Manuel Belgrano in general San Martin sta bila v tej borbi najodličnejša moža. — ("Slovenski Tednik," Buenos Aires, Argentina.)

TISKOVINE

od najmanjše do največje za

DRUŠTVA

in posameznike izdeluje lično moderna slovenska unijska tiskarna.

Ameriška Domovina

6117 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

AGITIRAJTE ZA MLA[DIN]SKI ODDELEK!

POTREBA KLIČE

Zadnje povodnji v starem [kraju] poslabšale položaj mnogih [rojakov] obupnosti. Pomoč je skrajno [potrebna]. Spomnite se svojcev z malim [darom] za Božič, ako morete!

Cene za denarne pošiljatve

Za $ 3.00	125	Din	Za	$ 8.45	
Za 5.00	220	Din	Za	16.70	
Za 11.00	500	Din	Za	25.00	
Za 20.00	915	Din	Za	39.90	
Za 21.75	1000	Din	Za	41.00	
Za 50.00	2320	Din	Za	81.50	

Ker so kurz dolarjev [...] naprestano spreminja, so [...] cene podvržene spremembi, [...] ri ali doli.

Cene pošiljkam v dolarjih

Za $ 5.75 U.S.	$ 5.00	Za $31.25 U.S.
Za 10.85 U.S.	10.00	Za 41.25 U.S.
Za 21.00 U.S.	20.00	Za 51.50 U.S.

Odhod parnikov za Božič

25 nov.—Ile do France na Havre
29. nov.—Berengaria na Cherbourg
2. dec.—Champlain na Havre
2. dec.—Vulcania na Trst
6. dec.—Bremen na Bremen
6. dec.—Manhattan na Havre
15. dec.—Berengaria na Cherbourg
16. dec.—Ile de France na Havre

Vsa pisma in pošiljke naslovite:

LEO ZAKRAJŠEK

GENERAL TRAVEL SERVICE

1359 Second Ave. New York

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V Ljubljani, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Vlog ima [...] 420,000,000 Din rezervnih zakladov pa nad 11 milijonov dinarjev.

Za pupilarne naložbe ima sodno depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Telefon štev. 2016 in 2616. Poštno čekovni račun št. 10,533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12½ ure.

ZA BOŽIČ—

izvršujemo denarna nakazila točno in zanesljivo po dnevnem kurzu

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 8.30	Lir 100
Za 4.70	Din. 200	Za 16.45	Lir 200
Za 6.80	Din. 300	Za 40.10	Lir 500
Za 11.00	Din. 500	Za 79.75	Lir 1000
Za 21.75	Din. 1000	Za 158.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $ 5.00	morate poslati	$ 5.75
" " 10.00	" "	10.85
" " 15.00	" "	16.00
" " 20.00	" "	21.00
" " 40.00	" "	41.25
" " 50.00	" "	51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.00

Kadar ste namenjeni v stari kraj;
Kadar želite dobiti koga iz starega kraja;
Kadar imate kak drug opravek s starim krajem;
je v Vašem lastnem interesu, da se obrnete na nas:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
(TRAVEL BUREAU)

216 West 18th St. New York, N. Y.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 17. septembra 1933 za vedno zatisnil oči moj ljubljeni in nepozabni soprog

IVAN SMERDEL

Pokojni je bil rojen 1. septembra 1882 na Premu pri Ilirski Bistrici. V Zedinjene države je prišel pred 27 leti in je bival ves čas v Pittsburghu, Pa. Spadal je k društvu sv. Štefana, št. 26 JSKJ 26 let, k društvu Združeni Slovani, št. 118 SNPJ pa 10 let. Člani teh društev so ga v velikem številu obiskali, ko je ležal na mrtvaškem odru. Saj je pa tudi pokojnik ljubil svoji društvi in članstvo istih. Da je bil pa tudi v splošnem priljubljen, je pokazala velika udeležba pri pogrebu.

Iskreno se zahvaljujem Mr. Mih. Gašperšiču, Mr. Louis Skerlongu, Mrs. Kristini Mihelčič in Mrs. Ivani Dekleva, ki so mi pomagali za časa bolezni pokojnika. Prisrčna hvala bodi darilje izrečena darovalcem vencev in cvetlic, katerih imena so sledeča: Družine: Joseph Frenk (bratranec), John Čudvat, Frank Dovgan, Anton Seles, Antonia Fabec, Louis Skerlong, Anton Skerlong, Joseph Valenčič, Paul Klun, Ivan Čandek, Mike Gašperšič, Zupančič, Pugne, John Gašperšič; Mr. in Mrs. Ernest Eccel, Mr. in Mrs. Frank Vlah, Mr. in Mrs. Vieser, Mr. in Mrs. Zinser; društvo sv. Štefana, št. 26 JSKJ in društvo Združeni Slovani, št. 118 SNPJ.

Zahvaljujem se pevskemu društvu "Prešeren," katerega član je bil pokojni, ki so mu na predvečer pogreba v slovo zapeli "Blagor mu, ki se spočije" in "Vigred se povrne." Hvala Rev. Žagarju iz Millvale, Pa., ki mu je podelil zadnjo popotnico. Hvala domačemu župniku Rev. Jos. Škuru za pogrebne obrede doma, v cerkvi in na pokopališču. Hvala predsedniku Nicku Povšetu za ganljiv govor pri odprtem grobu.

Hvala Mr. in Mrs. Joseph Griltz, kakor tudi botri Mrs. Valenčič in Mrs. A. Seles, ki so mi pomagali za časa smrti nepozabnega pokojnika. Hvala za dar Mr. in Mrs. Weinzelt. Hvala za maše zadušnice, za katere so darovali dobri sosedje in društvi J. Čudvat in A. Gašperšič.

Hvala vsem, ki so pokojnika obiskali na mrtvaškem odru, in vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku. Hvala vsem, ki so dali za pogreb potrebne avtomobile brezplačno na razpolago. Pokojnik je bil pokopan na St. Mary's pokopališču v Sharpsburgu, Pa., dne 20. septembra 1933.

Ti pa, nepozabni in nenadomestljivi soprog, počivaj mirno po zemeljskem trudu v ameriški zemlji!

Žalujoča soproga: Mary Smerdel.

Pittsburgh, Pa., 20. oktobra 1933.